Sorszám:	*Tárgy:*
11.	**Gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2016. évi ellátásának átfogó értékelése**
Döntéshozatal módja: **egyszerű többség**	*Véleményező bizottság:* **Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság Ügyrendi, Lakásügyi, Egészségügyi és Szociális Bizottság**
Tárgyalás módja: **nyílt ülés**	*Előkészítette:* **Tárnok Lászlóné jegyző, dr. Bimbó Mária osztályvezető, Igazgatási Osztály Kádasné Öreg Julianna igazgató, BVSZSZK**

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – *a külön jogszabályban meghatározott tartalommal* – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya (a továbbiakban: gyámhatóság) részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet az önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az elmúlt évben is határidőben tettünk eleget e kötelezettségünknek. A felügyeleti szerv tájékoztatást nyújtott, hogy az értékelés megfelel az ide vonatkozó tartalmi követelményeknek, hiányosságot nem állapított meg, ezért a Gyvt. 96. § (6) bekezdése szerinti javaslattételt mellőzte.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza, amelynek megfelelően készítettük el az előterjesztés mellékletét képező értékelést.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy tárgyalja meg és fogadja el az előterjesztés mellékletét képező átfogó értékelést.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2016. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést megtárgyalta, melyet elfogad. Felkéri a Polgármestert, gondoskodjon arról, hogy az értékelés határidőben megküldésre kerüljön a Békés Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Határidő: azonnal

Békés, 2017. május 18.

Izsó Gábor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

2016.

Megérkezett ím',
hogy Ő is részt vállaljon
gondjaiból majd e kavargó világnak.
Apró, gyűrött testét óriásnak látom:
ember lesz, esküszöm!
Ez a feladatom.

(Maróthy László: Két vers fiamnak /részlet/)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete szerinti tartalommal.

E jogszabályhely alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
    - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
    - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
    - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
    - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
    - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).
- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Békés a 19.930 fő állandó lakosával Békés megye negyedik legnépesebb települése, csak a megyeszékhely Békéscsaba *(60.632 fő)*, Gyula *(30.958 fő)* valamint Orosháza *(29.087 fő)* rendelkezik nagyobb számú népességgel.

Békés lakónépessége folyamatosan csökken, 2000. óta nem találunk egyetlen olyan évet sem, melynek során ne fogyott volna a városban élők száma. A csökkenésnek több tényezője van, melyek főleg népmozgalmi tényezők. A népesség számának alakulását elsősorban a születések és halálozások aránya határozza meg. A csökkenésben Békésen jelentős szerepe van a természetes fogyásnak, ugyanis az elmúlt tíz évben átlagosan, évente közel 100 fővel több az elhalálozások száma, mint az élveszületéseké. A különbözet többi részét az elvándorlások teszik ki. Ugyan van némi bevándorlási folyamat is a környező kistelepülésekről, de inkább az elvándorlások magasabb száma jellemző, főleg a fiatalok körében, melynek fő okai a munkanélküliség, és a megyében kevés számban található felsőoktatási intézmény.

Békés elmúlt három évének demográfiai mutatói az alábbiak szerint alakultak.

Év	Lakosságszám december 31-én (fő)	A lakosságból 0-18 éves korú (fő)
2014.	20.300	3.836
2015.	20.160	3.782
2015.	19.930	3.689

Békés 2016-os demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira az alábbi táblázat szerint alakultak, ahol összehasonlításképpen feltüntetésre kerültek a 2015-ös adatok is.

Év	Lakosság-szám december 31-én (fő)	0-18 éves korú összesen (fő)	0-18 éves korú férfi (fő)	0-18 éves korú nő (fő)	A lakosság hány százaléka a 0-18 éves korúak aránya
2015.	20.160	3.782	1.985	1.797	18.75%
2016.	19.930	3.689	1.938	1.751	18.5%
Csökkenés (fő)	230	93	47	46	0,25%

Az előző évi adatokhoz viszonyítva a lakosságszám összesen 230 fővel, a 0-18 évesek száma összesen 93 fővel csökkent.

Az életkor az egyént jellemző, tőle elválaszthatatlan biológiai és társadalmi tulajdonságok összessége, amelyhez korszakonként változó tartalom kapcsolódik. A hazai gyakorlat az életkor vonatkozásában az alábbi csoportosítást alkalmazza:

- gyermekkorúak (0-14 év közöttiek)
- produktívkorúak (15-59 év közöttiek)
- öregkorúak (60 év felettiek)

2016. év december 31-én Békésen 2.815 fő gyermekkorú, 11.817 fő produktívkorú és 5.298 fő öregkorú élt. A lakosság korösszetételének %-os mutatói az alábbi kördiagramból olvashatóak ki.

Békés lakosainak kormegoszlása 2016. december 31-én, %-ban kifejezve

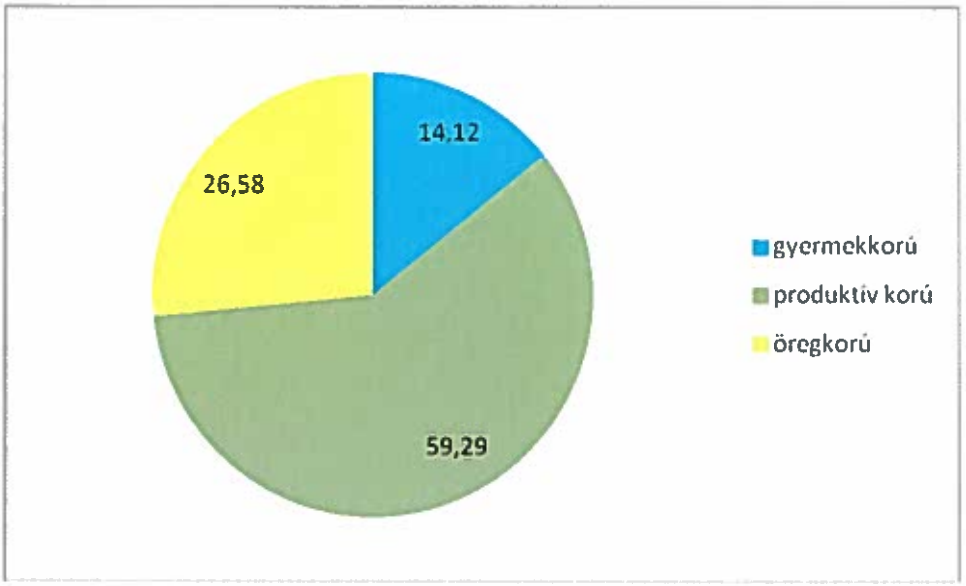

A lakosokból a gyermekkorúak aránya mindössze 14,12%, a produktívkorúaké 59,29%, míg az öregkorúaké 26,58%. A számadatokból megállapítható, hogy városunkban - *az országos átlaggal megegyezően, miként a fejlett országokban* - a produktívkorúakhoz képest a gyermekkorúak száma egyre csökken, míg az idősek aránya egyre növekszik. A 2016-os évhez viszonyítva a produktívkorúak aránya 0,41%-kal, a gyermekkorúak aránya 0,13%-kal csökkent, ennek megfelelően az öregkorúak aránya 0,57%-kal emelkedett.

A lakosság korösszetételének korcsoportonkénti megoszlása az alábbi kördiagramból olvasható ki.

Békés város lakónépessége korcsoportonként (fő) 2016. december 31-én

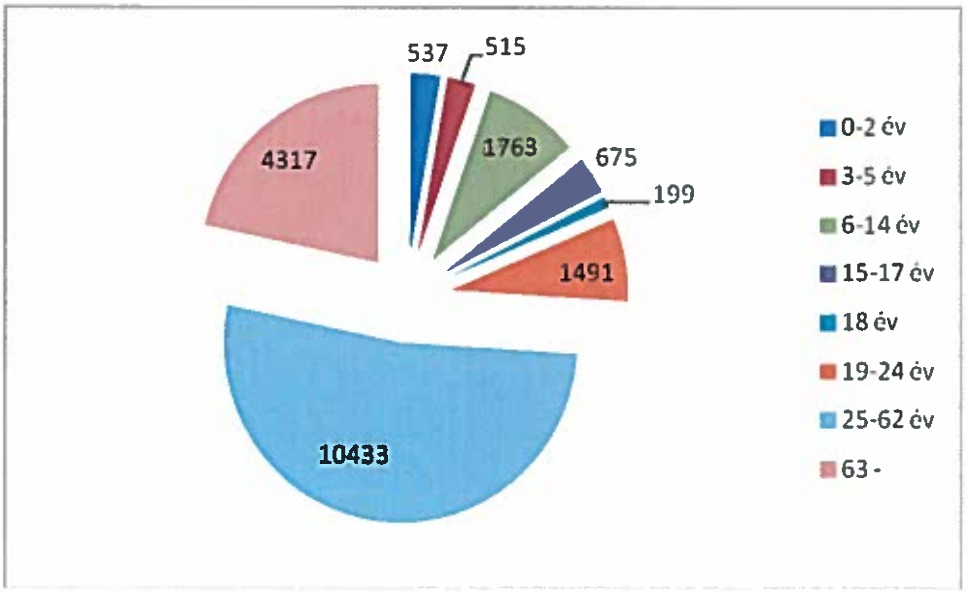

A lakónépességen belül a kiskorúak korcsopontonkénti megoszlása az alábbiak szerint alakult.

Kiskorúak korcsoportonkénti megoszlása (fő) 2016. december 31-én

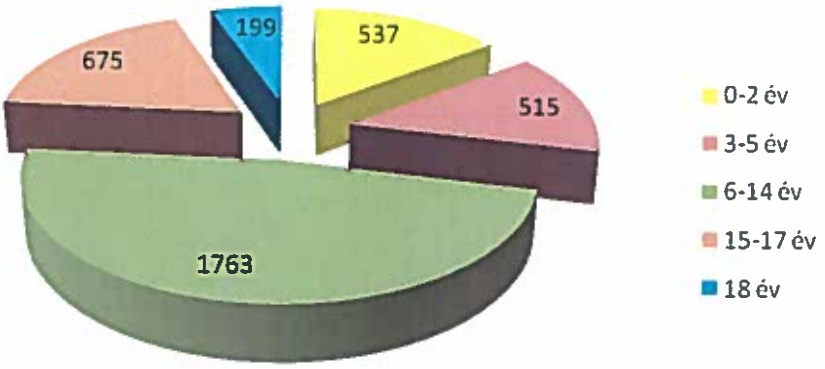

2. *Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása*

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása a Gyvt. és az annak felhatalmazása alapján elfogadott, Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 11/2012. (III. 30.) rendeletében (a továbbiakban: Helyi Rendelet) foglaltak szerint történt.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140%-át (ez az összeg 2016-ban 39.900,- Ft), ha
   - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
   - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
   - ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a Gyvt. 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek,
b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át (37.050,- Ft), feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát (570.000,- Ft), vagy
b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét (1.995.000,- Ft)

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dolgon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni. A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értékének a meghatározására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 72. §-ának (2) bekezdése az irányadó.

A Gyvt. hatályos rendelkezései értelmében az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá vált gyermek akkor jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, *és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.*

2016. december hó 31-én 1.367 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 1.262 fő kiskorú, 105 fő nagykorú. Összességében 153 fővel kevesebb támogatott volt az előző évhez képest.

A jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában, illetve a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.
Az Erzsébet-utalvány összege esetenként és gyermekenként 5.800,- Ft volt. 2016. augusztus hónapban 1.373 fő, 2016. november hónapban 1.403 fő részesült Erzsébet-utalványban. Összesen 16.100.800,- Ft került ily módon átadásra, mely összeg 100 %-ban az állam által finanszírozott, önkormányzati saját erőt nem tartalmaz.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránt benyújtott kérelem 3 esetben került elutasításra, amely oka mindhárom esetben az volt, hogy az egy főre számított havi jövedelem meghaladta a jogszabályban foglalt mértéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjául kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.
E támogatás megállapítására, az arra való jogosultság hiánya miatt 2016-ban nem került sor.

2.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Gyvt. 67/A. §-a, és a gyámhatóságokról, valamint a Gyer. 83/A. §-a értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetnél meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,

- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - *külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra* - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A nevelésbe vett gyermek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt halmozottan hátrányos helyzetének fennállását a járási gyámhivatal állapítja meg, majd erről szóló jogerős határozatát megküldi a nyilvántartást vezető gyámhatóság, a jegyző részére.

Nyilvántartásunk alapján 2016. december hó 31-én 532 gyermek minősült hátrányos-, 432 gyermek minősült halmozottan hátrányos helyzetűnek.

2.3. Önkormányzati segély

Békés Város Önkormányzata a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére önkormányzati segélyt nyújt. Önkormányzati segélyt gyermek hátrányos helyzete miatt - *körülbelül, mivel az adatok elkülönítve nem gyűjthetők le* - 340 esetben állapítottunk meg, amely összegek többnyire gyógykezeléshez, gyógyszer kiváltásához, szemüveg készítéséhez nyújtottak segítséget. Voltak esetek, amikor a mindennapi megélhetéshez kellett támogatást nyújtani. Ezekben az esetekben az intézkedés azonnali volt.

Összesen körülbelül 1.307.000 Forint támogatás került kifizetésre ezen a jogcímen, átlagosan 3.844,-Forint jutott egy segélyezett gyermekre elsősorban természetbeni ellátásként. Legtöbb alkalommal 2-5 ezer Forint közötti összeg került kifizetésre, de 1-2 ezer Forintos, illetve 10.000,- Ft-os eset is előfordult. Ez az összeg teljes egészében az önkormányzatot terhelő kiadás.

Az önkormányzati segély kifizetése a 2015. évi költségvetés terhére történt.

2.4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.4.1. Az önkormányzat a helyben lakos, Békésen iskolában tanulók számára az iskolába járás megkönnyítése érdekében autóbusz helyi járat igénybevételéhez, a bérlet megvásárlásához, a diákbérlet árának 100%-át támogatásként biztosítja a tanév időtartamára. 2016. évben havonta - *átlagban* - 300 tanuló részére került megvásárlásra a bérlet, az önkormányzat erre a célra saját erőből a 2016. évi költségvetés terhére 3.486.800,- Forintot biztosított.

2.4.2. Életkezdési támogatás nyújtható a gyermek születésekor, amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapja Békés városban lakóhellyel rendelkezik, és más önkormányzattól ezen a jogcímen támogatásban nem részesült. A támogatást a gyermek törvényes képviselője igényelheti, a gyermek születését követő 1 éven belül. A támogatás mértéke a 2016-os évben gyermekenként 30.000,- Forint volt. 2016-ban 29 gyermek vonatkozásában állapítottunk meg életkezdési támogatást, 870.000,- Forint került kifizetésre az önkormányzat saját költségvetése terhére.

2.4.3. A családok anyagi terhének csökkentése érdekében 2016. szeptember hónapban a Békés városban lakó, Békésen található bölcsődében, óvodában és általános iskolában nevelési vagy tanulói jogviszonyban álló gyermekek nevelési- és tanévkezdési támogatásban részesültek, amely összege a bölcsődés és óvodás gyermekek vonatkozásában 5.000 Forint/fő, a nappali oktatás munkarendje szerint általános iskolai tanulmányokat folytató gyermekek vonatkozásában 10.000 Forint/fő volt. Nevelési- és tanévkezdési támogatásban 2.045 gyermek részesült, a támogatásra fordított összeg 17.365.000 Forint volt, amely teljes egészében az önkormányzat saját költségvetéséből került finanszírozásra.

2.4.4. Békés Város Önkormányzata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz indulásakor csatlakozott, amit - *mint minden évben* - 2016-ban is megerősített. 2016-ban 96 fő részesült a támogatásban.

2.4.5. Békés városban 2011. január hó 8. napján vette kezdetét a „Hét krajcár" program, amely során - *a nyári szünet kivételével*- természetbeni ellátásként minden szombaton 150 gyermek jut meleg ételhez. A program anyagi oldalát szponzorok (cégek, vállalkozók, magánszemélyek, civil szerveződések) biztosítják. Az étel elkészítését a Polgármesteri Hivatal konyhája, a városban található valamennyi nagyobb konyha és éttermek vállalták, hogy - *önkéntes munka keretében, kigazdálkodva a szakácsok munkabérét és a főzés energiaköltségét* - a program során ellátják a főzés és az ebéd osztásának feladatát.

A program célközönsége a városban működő oktatási intézményektől kapott javaslatok alapján állt össze, illetve a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ segítségét kértük azon rászorulók személyéről, ahol nem Békésen állnak tanulói jogviszonyban a gyermekek, tehát a helyi intézményektől javaslat rájuk nem érkezhetett.

A „Hét Krajcár" hétvégi gyermekétkeztetési programban minden hétvégén 150 gyermek jut meleg ételhez, ami egyfogásos „klasszikus" főétel. A szervezésben résztvevők kontrollálják az átvételt, és azt, hogy valós igények mentén haladjon a program. Egy család több időszakban is sorra kerülhetett az év során.

2016-ban 29 hétvégén összesen 5.513 adag étel került kiosztásra. A programot több mint 100 magánszemély és vállalkozó, illetve 20 helyi szervezet segítette munkájával és adományával.

A „Hét krajcár" program a 2017-es évben töretlenül folytatódik.

2.5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 94. § (1)-(2) bekezdései alapján a települési önkormányzat feladata a gyermekvédelem helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, az önkormányzat területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A települési önkormányzat a Gyvt-ben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Békés Város Önkormányzata a Gyvt. 39-40. §-aiban rögzített *család- és* gyermekjóléti szolgálat feladatait 2016-ban is a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ által biztosította.

2.5.1. Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

A gyermekek napközbeni ellátását a Gyvt. 41.§ (1) bekezdése értelmében azoknak a gyermekeknek a részére kell megszervezni a gyermekek napközbeni ellátásaként az életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - *ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is* –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

2016-ban a gyermekek napközbeni ellátását Békés Város Önkormányzata

- bölcsődében 144 férőhellyel,
- óvodában 475 férőhellyel biztosította.

2.5.2. Intézményi- és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése alapján természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére. Az étkeztetés intézményi- és szünidei gyermekétkeztetésből áll.

2.5.2.1. Intézményi gyermekétkeztetés

A gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben.

Előzőek értelmében Békés Város Önkormányzata látja el az intézményi gyermekétkeztetés feladatát a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde, a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola, a Dr. Ilyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium óvodai neveltjei, tanulói tekintetében.

A bölcsődékben, az alacsony életkorú gyermekekre vonatkozó ajánlásoknak megfelelően, helyben történik az ebéd elkészítése.

A gyermekétkeztetés feladatát 2016. április hó 3. napjáig Békés Város Önkormányzatának intézménye, a Békési Városgondnokság látta el, a főzés a működtetésében lévő, 5630 Békés, József Attila utca 12. szám alatt található főzőkonyhán, illetve a Jantyik utca 21-25. szám alatt található főzőkonyhán történt.

Békés Város Önkormányzata 2016. április hó 4. napjától a gyermekétkeztetés önkormányzati feladatait nem saját fenntartású intézmény, hanem vásárolt élelmezés útján biztosítja, a

közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés értelmében a Junior Vendéglátó Zrt. 2016. április 4. napján vette át működtetésre az addig a Békési Városgondnokság által üzemeltetett konyhákat. A gyermekétkeztetés adminisztratív feladatait (megrendelés, lemondás, térítési díjak beszedése) továbbra is a Békési Városgondnokság látja el.

A József Attila u. 12. szám alatt lévő tálalókonyhán a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola tanulóinak étkeztetése, illetve a kapacitás kimerítéséig vendégétkeztetés történt.

A Jantyik utca 21-25. szám alatt lévő főzőkonyhán a Reményhír Intézmény tanulói, valamint a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde óvodai neveltjeinek étkeztetése történt. A Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium neveltjei, tanulói részére az ott működtetett tálalókonyhán a szolgáltatást igénybevevő gyermekek óvodás kortól középiskolás korig megtalálhatóak az intézményben. A korcsoport szerinti megoszláson belül vannak kollégisták (napi ötszöri étkezést igénybevevők), napközisek (napi háromszori étkezést igénybevevők), valamint menzás tanulók.

A Gál Ferenc Főiskola Békési Szakképző Iskola Gimnázium és Kollégium részére vendégétkezést vásárolt az intézmény.

Az intézményi étkezésben résztvevők számának alakulása a 2015-2016. évben	Étkezést igénybe vevők száma (fő)							
	100 % térítési díjat fizetők		50 % térítési díjat fizetők		Ingyenesen étkezők		Étkezők összesen	
Év	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.
Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde	**150**	**42**	**38**	**0**	**244**	**394**	**432**	**436**
Bölcsőde	45	13	6	0	40	82	91	95
Óvoda	105	29	32	0	204	312	341	341
Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola	**242**	**211**	**101**	**102**	**225**	**197**	**568**	**510**
- napközis	166	154	82	84	215	184	463	422
- menzás	76	17	19	18	10	13	105	88
Dr. Ilyés Sándor Speciális Intézmény	**87**	**1**	**159**	**58**	**61**	**84**	**307**	**143**
Óvoda	6	0	4	0	7	12	17	12
Általános iskola, napközi	2	0	16	12	39	43	57	55
Szakiskola, ebből	22	0	51	20	0	11	73	31
- 3 x étkezés	5	0	5	7	0	10	10	17
- menza	17	0	46	13	0	1	63	14
Kollégium, 5 x étkezés	57	1	88	26	15	18	160	45
Összesen étkezők	**481**	**212**	**388**	**160**	**625**	**281**	**1.494**	**653**

2.5.2.1. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 2016. január hó 1. napjától hatályos 21/C. § a) pontja alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A szünidei gyermekétkeztetést

- a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára
    - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
    - az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei gyermekétkeztetés tekintetében a Békési Városgondnokság állt szerződéses jogviszonyban Junior Vendéglátó Zrt.-vel, így az intézmény látta el a koordinációs feladatokat.

2016-ban az alábbiak szerint alakult a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma, napi átlagban:

Szünidő megnevezése	Időtartam	Fő	Adagszám
tavaszi szünet	3 nap	350 fő/nap	1.050 adag
nyári szünet	43 nap	513 fő/nap	22.059 adag
őszi szünet	3 nap	289 fő/nap	867 adag
téli szünet	7 nap	383 fő/nap	2.681 adag

2.5.3. Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

A Gyvt. 45. §-a alapján a gyermekek átmeneti gondozását a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatás miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja.

Békés Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását az Orosházi Családok Átmeneti Otthonát működtető Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosítja, abban az esetben, ha a szülő a fenti okokból a gyermeke nevelését a családban nem tudja biztosítani.

2016-ban nem merült fel igény átmeneti gondozás biztosítására.

3. *Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása*

A járásszékhely település lakosságszámtól függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Békés város jelenleg hét településen látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait: Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Kamut, Bélmegyer és Tarhos tekintetében.

Család- és Gyermekjóléti Központ:

Személyi feltételek:

- 5 fő esetmenedzser
- heti 15 órában pszichológus
- heti 2 órában jogász

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

A járás összes településén jól megközelíthető helyen találhatók az intézmények, ahol az esetmenedzserek a munkájukat végzik.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek mind a hét településen megfelelőek.

- Az irodák felszerelése (zárható szekrény, íróasztal, székek, polcok, bizalmas beszélgetésre alkalmas helység) megfelel a személyes segítő szakma követelményeinek.
- Az alapvető műszaki eszközök biztosítottak (laptop, fénymásoló, nyomtató, mobiltelefon, internet) és a családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek az esetmenedzserek. A járási települések között, valamint Békés város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, videokamera, dvd lejátszó, projektor).
- 2016. januárjában a KÉSZ békési szervezetétől egy ajándék laptopot vehettünk át, amivel a Központ járási feladatellátását támogatták. Az eszköz nagy segítségül szolgál a Mezőberényben tevékenykedő kolléga számára.

A gyermekjóléti központ 2016. január 1-jétől ellátja a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatait, továbbá

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

– kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

– javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a

leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
– együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bünismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
– a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
– utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
– védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít;
c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Központ esetmenedzserei és a településeken működő Szolgálatok családsegítői között szoros együttműködés zajlik, illetve a jelzőrendszerrel is együttműködnek és segítik egymás tevékenységét.
Az esetmenedzserek ***271 gyermek*** ügyében, gondozásában tevékenykedtek, ebből 23 gyermek esetében nem vált szükségessé hatósági intézkedés. A 2016. évben ***248 gyermek*** ügyében volt folyamatos a kapcsolattartás.

2016. évben hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma (0-17 év) településenként:

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Békés	54	9	52	0	115
Mezőberény	43	1	37	0	81
Köröstarcsa	13	0	7	0	20
Murony	6	0	0	0	6
Kamut	6	0	11	1	18
Bélmegyer	3	0	0	0	3
Tarhos	1	0	4	0	5
Összesen	126	10	111	1	**248**

A védelembe vett gyermekek száma ***126.*** Békésen 54 fő, ami csökkent 2015-höz képest (57 fő). Ez azt tükrözi, hogy sok esetben a gyermek alapellátásba visszagondozható volt, valamint az együttműködés hiánya miatt szigorúbb gyermekvédelmi intézkedést kellett kezdeményezni (nevelésbe vétel). Természetesen az egyre komplexebb problémahalmazzal jelentkező családok tekintetében még hatékonyabb esetmenedzseri munkára van szükség, amihez fontos a család, valamint a jelzőrendszerrel és a családsegítővel való együttműködés. A szülők következetlen nevelési módszerei, megengedő szülői hozzáállás generálta gyermeki tünetek kezelése komoly szakmai kihívás elé állítja a kollégákat. Fentiek alapján szükségszerűvé válik a hatósági eljárás során előírt magatartás szabályokkal fékezni a deviáns viselkedések elterjedését.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 5 gyermek esetében került sor, járási szinten. Viszont 10 gyermeket gondoztunk az előző évből áthúzódó esetek miatt. Ezután nevelésbe vételre

akkor szükséges, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem sikerült megoldani. A tavalyi évben történő családból való kiemelés okai között a csavargás, az iskolakerülés és életvezetési problémák, elhanyagolás vagy más szociális és családi krízis szerepel.

A ***nevelésbe vett*** gyermekek száma a járásban **111**. Napjainkban nincs meg az a támogató természetes bázis a családok mögött, mely a prevenciós szakemberek által biztosított szolgáltatások mellett képessé teszi őket a gyermekeik gondozására. Békésen jelenleg **52** gyermek (2015: *60) van nevelésbe véve.* Jelenleg a nevelésbe vett gyerekek családjait a lakás és életkörülményeik megváltoztatásában segítjük, hogy gyermekeiket önállóan tudják nevelni, gondozni. Fontosnak tartjuk, hogy a személyes segítő kapcsolat során a családok maguk érezzék a változás szükségességét, az együttműködés az ő érdekeit szolgálja. Bizalmon alapuló segítő kapcsolatot igyekszünk kialakítani és remélhetőleg a gondozási folyamat során problémamegoldó képességük erősödik, alkalmassá válnak problémáik kezelésében. Nevelésbe vett gyermeket nem tudtunk a saját családjába visszahelyezni 2016-ban, ezért a gyermek - szülő kapcsolattartásának fenntartására motiváljuk a szülőket, megakadályozva ezzel az érzelmi elszakadást. Ezek a szülők életkörülményeiken változtatni nem tudnak, nehezen motiválhatóak. A gyermekek családba történő visszagondozása elenyésző. Azokat a feltételeket nem tudják megteremteni, még segítséggel sem, amelyek eredményeként gyermekét, vagy gyermekeit családjába visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is olyan nehézséget jelent sokuk számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk nem tesz lehetővé. Azokkal a szülőkkel, akik megfelelően motiválhatók, folyamatosan kapcsolatot tartanak az esetmenedzserek és családsegítők, és a gondozási-nevelési terv szerint folyamatosan egyeztetik a visszakerülés feltételeit, és segítséget nyújtanak a feltételek teljesítésében. Különösen ott eredménytelen a visszagondozás- és ez többségében a súlyos elhanyagolásban érintett gyermekek esetében igaz-, ahol a szülői ház körülményeihez képest lényegesen jobb körülmények közé kerül a gyermek, és bekerülést követően jól érzi magát. Több esetben rendkívül nehéz tartani a kapcsolatot a szülőkkel, mivel változtatják lakhelyüket, és ezt nem jelzik az esetmenedzsernek, családsegítőnek.
A családból való kiemelés okai között az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis szerepel. A családban a veszélyeztető okok megszűntetése érdekében tehát a végzett gondozási tevékenység elengedhetetlen.
Utógondozásra egy gyermek esetében került sor, akit sikerült hazagondozni és újra a szüleivel élhet, a szakellátásból kikerülve.

Az új szabályozás révén fokozottabb figyelem jut a hatósági intézkedéssel érintett gyermekekre. Ez lehetővé teszi, hogy több szakember (esetmenedzser, családsegítő) egyszerre segítse a családokat problémáik megoldásában. Az esetmenedzserek meghatározott napokon és időben vannak jelen a járás településein. Természetesen azonnali intézkedés vagy krízishelyzet esetén kapcsolatba lépnek a családdal, gyermekkel.
A készenléti szolgálat működtetésével napi 24 órában telefonon elérhető a segítő szakember a krízisben lévők számára. 2016-ban nem érkezett azonnali intézkedést igénylő esetben hívás.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma:

	Tevékenységek száma
Szociális segítő tevékenység	1161
Esetkonferencián részvétel	38
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	29
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel nevelésbe vétel	27
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel védelembe vétel	37

Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	3
Családlátogatás	617
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	2
Környezettanulmány készítése önállóan	93
Egyéb	13
Összesen	**2020**

Speciális szolgáltatások

- **Pszichológiai tanácsadást** Békésen **380 alkalommal 70 fő**, míg Mezőberényben **107 alkalommal 25 fő** vette igénybe.
  A szolgáltatást igénybe vevők köre: a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kliensei, Gyermekjóléti Szolgálat Kliensei, az Átmeneti Szállók lakói, óvodás gyerekek, általános- és középiskolás tanulók, a város lakói.
  Problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok életvezetési problémák személyiségzavarok.
  A segítés módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadás krízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, igény szerint csoportos foglalkozások
- **Jogi segítségnyújtást** igényelt **32 fő Békésről és 50 fő a járás településeiről.**
- Kapcsolattartási ügyelet: Központunk 2016. január 1. óta rendelkezik formálisan ***kapcsolattartási ügyelettel***, ezért a jelentkező igényekre azonnal és rugalmasan reagál. Azon szülők, akik Bíróság általi, illetve Gyámhatóság által kiállított gyermek elhelyezési dokumentummal rendelkeznek, a kapcsolattartás meg nem egyezése után végső eshetőségben kérhetik a kapcsolattartás leszabályozását Intézményünkbe, mint helyhez kötött felügyelt kapcsolattartás. A kapcsolattartás a családkonzultációhoz hasonlóan leginkább szervezetünk nyitvatartási idejében, vagy azon túl esedékes. (este, péntek délután). A gyermekvédelmi szakemberek rugalmasan lehetőséget adnak a szülő-gyermek biztonságos, nyugodt körülmények közötti találkozásra. 2016-ban **79 alkalommal 5 gyermek és szüleik** vettek részt (Békés városban).

A Járási szolgálatok családsegítőivel havonta megbeszélést tartunk az aktuális teendőkről, változásokról, esetekről, ezzel is erősítjük az együttes munka hatékonyságát.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

Személyi feltételek:

- 5 fő családsegítő
- 1 fő családsegítő asszisztens

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

Intézményünk a település központjában, jól megközelíthető helyen található, egy épületben a Család- és Gyermekjóléti Központtal.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek megfelelőek.

- Minden családgondozó külön számítógéppel rendelkezik, valamint biztosított a telefon, fax, fénymásoló, scannelés használat, internet-hozzáférés, mobiltelefon. Az irodai helyiségek jól kihasználtak, minden családsegítőnek van íróasztala, számítógépe, pendrive-ja, zárható iratszekrénye. Bizalmas beszélgetésre kialakított helyiség biztosított az intézményben.
- A családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek a családsegítők. A város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.

- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, videókamera, dvd lejátszó, projektor).

A szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
    - egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
    - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
    - egészségügyi ellátások igénybevételét,
    - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a fentieken túl

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat-(Ellátási szerződés alapján).
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.
A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. Ő jeleznek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.
A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.
A családsegítés keretében biztosítunk/biztosítjuk
- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- anyagi nehézséggel küzdők számára a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, továbbá szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- családgondozást, a működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítésére,
- közösségfejlesztő, egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- tartós, fiatal munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, szenvedélybetegek, krónikus betegek, fogyatékkal élők és egyéb szociálisan rászorult személyek részére tanácsadás nyújtását,
- családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő programok, családterápia, mediáció nyújtását.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

Családsegítés keretében, térítésmentesen szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a működési területén élők számára. A családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget. A szolgáltatás igénybevételének bemeneti korlátja nincs, életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött az igénybevétel. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatás.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat, szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a szociális munka módszereivel. Négy területen működik.

1. a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése.

2. a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése.

1. A gyermek családban történő nevelésének elősegítése

- A ***gyermeki jogokról és kötelességekről,*** a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítését az iskola és az óvoda pedagógiai programjukban is megjelenően vállalta. A tanév elején tájékoztatták a szülőket a lehetséges támogatásokról, és figyelemmel kísérték a hozzájutás folyamatát.
- A pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés ***tanácsadáshoz*** való hozzájutást segítik a szolgálat munkatársai.
- A ***szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása***, segítése, tanácsokkal való ellátása. Folyamatosan kapcsolatot tartunk a Védőnői Szolgálattal, akik leghamarabb találkoznak a családdal a terhes anya és a csecsemő gondozása során. Szorosan kapcsolódnak az egészségügyhöz, de az egészségmegőrzése kapcsán, a gyermekvédelem is döntő tevékenységükben. A várandós kismamák gondozása, egyben együttgondozást is jelenthet, de a családgondozó ilyen esetben mindig konzultál az illetékes védőnővel. Jellemző problématípusok a gyermeknevelési kompetencia hiányosságai, a felelős családtervezési modell hiánya, lakhatási, megélhetési problémák, olykor az örökbeadási szándék erősítése.
- A ***hivatalos ügyek intézésének*** segítése / hivatalos kérelmek benyújtásának segítése /
- A szolgálatunk ***prevenciós célú feladatokat*** is ellát a gyermekek veszélyeztetettségének kialakulásának megelőzése érdekében - szabadidős programok szervezése által.

A szolgálat szabadidős és prevenciós tevékenysége:

A prevenciós tevékenységeinket többféle céllal is szükségesnek tartjuk működtetni. Elsőként közvetlen segítséget kívánunk adni a különféle problémával küzdő gyermekeknek, gyermekes családoknak, valamint szeretnénk tartalmas szabadidős tevékenységekbe bevonni a gyermekeket, családokat. Emellett pedig igyekszünk elő segíteni a szocializációjukat, konfliktusmegoldó képességük fejlődését, társadalmi beilleszkedésüket és nem utolsó sorban a családgondozói munka sikerességéhez is hozzájárul a család működésének jobb megismerésével.

A programjaink célja:

- a gyermekek szabadidejének értelmes, életkornak megfelelő kitöltése,
- „csellengés" megszüntetése,
- az elsődleges emberi kapcsolatok hiányának pótlása,
- az értékválság kialakulásának megelőzése.

- A húsvét közeledtével megrendezésre került a ***Húsvétra készülődés*** címmel a kézműves foglalkozások sorozat, melyet a klienskörünkbe tartozó gyermekek részére szerveztünk. 4 héten keresztül minden csütörtökön délután 14-16 óráig kézműves programok várta ***20*** gyermeket, ahol felkészülhettek az ünnepvárásra, és kisebb ajándékokat készíthettek, melyeket haza is vihettek a gyermekek. Tapasztalatok alapján a hiánypótló - értékközvetítő szolgáltatások a hasznos szabadidő eltöltés mellett erősítik a hagyományőrző nemzet tudatot.
- Az intézményünkben ismét megrendezésre került a ***„Fuss a nyárba"*** szünidőköszöntő futóverseny immáron ***XII. alkalommal***. A program célja elsősorban, hogy felhívjuk a gyermekek és a felnőttek figyelmét a rendszeres sportolásra, az egészséges életmód fontosságára. Másodsorban az intézmény, illetve szolgáltatásai közelebb kerülhessenek az ellátási terület lakosaihoz, a potenciális igénybevevőkhöz, a közösségi szociális munka révén. Összesen ***115 regisztrált futó*** vett részt a nap folyamán különböző kategóriákban.

Programunkat támogatták a jelzőrendszer tagjai, a díjakat a városi vállalkozók, egyesületek és a polgármesteri hivatal ajánlották fel.

- Intézményünk ***2016. június 27-től - 2016. augusztus 5-ig nyári napközis tábor***t szervezett 6 héten keresztül, a városban élő kisiskolások számára. Ismét a Békés-Dánfok Üdülőközpontban került megrendezésre, ahová elsősorban 7-12 év közötti gyermekek jelentkezését vártuk. Ezen időszak alatt (6 hét) összesen ***napi 30 fő*** gyermek felügyeletét biztosítottuk.(ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő **48 gyermek**) Összesen ***84 gyermek*** vett részt a táborban. A város minden iskolájából jelentkeztek gyermekek, és ***a klienskörbe tartozó gyermek***einket is bevontuk ***(14fő)***. A gyermekek napi háromszori étkezésben részesültek. Az utazás diákbérlettel történt. A táboroztatásban részt vevő dolgozók intézményünk dolgozói közül kerültek ki. A tábor megvalósítása minden héten 4 fő intézményi munkatárs és 1 fő nyári diákmunkás feladata volt, de munkájukat heti szinten 2-3 fő önkéntes, valamint technikai személyzet is segítette.A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására és a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játékra egyaránt legyen lehetőség.
- 2016-ban második alkalommal került megrendezésre a Kortárssegítő tábor 2016. június 20-június 24. között Békés- Dánfokon 15 fiatal részére. A tábor célja olyan közösség- és egészségfejlesztési módszer kialakítása a fiatalok körében, akik a helyi értékrenddel, szokásokkal, kultúrával adaptív identitástudatot legyenek képesek kialakítani. További célja volt, hogy a képzést követően a Kortárssegítő a fiatal közösségben árnyalja a világról kialakuló képet, eligazítsanak és közbenjárjanak a problémák megoldásában, elősegítsék a pihenést és az alternatív regenerálódási lehetőségeket, biztosítsák az információihoz való hozzájutást (új információs csatornákat nyissanak meg), referencia és kontrollcsoportként funkcionáljanak, fokozzák az érzelmi teherbírást és erősítsék az identitástudatot. Az egy hét alatt mentálhigiénés szakember, a Független Egyesület, az OMSZ mentőtisztje, a pártfogó felügyelői szolgálat készítette fel a fiatalokat az adott témákban. A visszajelzések alapján, után követési szükségletre reagáltak a helyi szervezetek, oktatási intézmények, melynek folytatását tervezzük. (2016. februárjában emlékeztető alkalmat tartottunk a 2015-ben résztvevő kortárssegítő táborosok számára.)

  Az alábbi tematikus hetek valósultak meg:

  1. hét Kortárs segítő tábor hét
  2. hét Egészségre hangolva
  3. hét Olimpia-hét
  4. hét Legyél Te is egészséges
  5. hét Játék a világ
  6. hét Zöldövezet
  7. hét Hagyományőrző hét
- Rendszeresen részt vettünk a ***KEF munkájában***, ahol ösztönözzük a drogfogyasztást megelőző rendezvények megszervezését, lebonyolítását. A KEF szervezésében tartott jelzőrendszeri – multidiszciplináris team munkában rendszeresen 1 kollégánk vesz részt.
- Szolgálatunknál továbbra is működik a gyerekek részére segítségként működő ***korrepetálás.*** A hátrányos helyzetű, tanulási zavarokkal, erre épült magatartászavarokkal küszködő gyermek leszakadását csak fokozza, ha az iskolában sorozatos kudarcok érik, ezek leküzdéséhez, feldolgozásához nem, vagy csak igen csekély mértékben kap segítséget. A klienskörünkbe tartozó sikertelen teljesítményt nyújtó tanulókkal felvéve a kapcsolatot, napi rendszerességgel, a készségtárgyakon kívül minden tárgyból vállaltuk a tanulók felkészítését. A nyári időszakban önkéntesek segítették a gyermekek felkészülését. ***2016-ban*** összesen *7* gyermek **47** ***alkalommal*** vett részt folyamatosan a

foglalkozásokon, és ***többségük eredményesen*** teljesített a pótvizsgákon. Fontosnak tartjuk, hogy a kliens körünkbe tartozó gyerekek eredményeket, sikereket tudjanak elérni.

- 2016-ban minden szünidőben lehetőség nyílt a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére napi egyszeri meleg étel biztosítására. Lebonyolításában a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ az önkormányzattal együttműködve közreműködött. A program célja, hogy a nyári szünidőben is megfelelő minőségű ételhez jussanak a rászoruló gyermekek, a gyermekéhezés felszámolható legyen. Az étkeztetés koordinálását 2 fő családsegítő látta el. A **tavaszi szünetben 350** gyermek, a nyári szünetben **2016. június 20-tól augusztus 18-ig** terjedő időszakban 44 munkanapon keresztül, összesen **538** gyermek, az **őszi szünetben 289** gyermek, míg a **téli szünetben 383** rászoruló gyermek számára vált biztosítottá a meleg étkezés. Óvodás korú gyermek esetében felhívtuk a szülő figyelmét, hogy a nyári gyermekétkeztetésben és az óvodai nevelésben egyszerre a gyermek nem vehet részt. Az étkeztetés igénybevételének lehetőségét a helyi médiában tettük közzé, valamint kliens körünkből kerültek be a programba. Mivel már évek óta működik a program, így sokan önként jelentkeztek. Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a dokumentumok alapján történt. Évről-évre két hetes turnusokkal próbáltuk megoldani, hogy mindenki bekerüljön a programba. Az ebédek elkészítésében a Junior Vendéglátó Zrt. vett részt és a Reményhír Intézmény Eötvös József Általános Iskola konyháján került kiosztásra. Az ételek elszállítása, minden esetben elvitellel történt.
- Hagyományként ebben az évben is megvalósítottuk a ***„Házhoz megy a Mikulás"*** programunkat. Egy magánszemély **50** csomagot ajánlott fel, illetve ***50 kisgyermek*** kapott intézményünktől csomagot, melyek tartalma adományokból tevődött össze. A ***Mikulásnapi délutáni ünnepség***ünkön ***20 kisiskolás*** vett részt a Derűs Házban. Ahol a gyerekek megmutathatták kézműves ügyességüket. Ezután megvendégeltük a résztvevőket, tortával, péksüteménnyel és teával. A város vállalkozói, hasonlóan, mint az előző években, hozzájárultak a hátrányos helyzetű gyermekek ünnepléséhez.
- A karácsony közeledtével ***adventi programot*** szerveztünk a kliens körünkbe tartozó gyerekeknek. 4 héten át, minden csütörtökön 14 -16 óráig tartalmas kézműves program várta a gyerekeket. Különböző karácsonyi díszeket készítettek, valamint mézes kalácsot díszítettek. Az elkészített munkákat hazavihették a résztvevők.
- Az Önkormányzat által szervezett ***Városi karácsonyi ünnepség*** előkészítésében és lebonyolításában a szolgálatunk szerepet vállalt az elmúlt esztendőben is. Ezrek küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel. Városunkban már hagyomány jelleggel minden év decemberében kerül megrendezésre a Városi Karácsony, ahol a rászorulók
- számára tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra, hogy ezzel egy kis meleget vigyünk az otthonokba és élelmiszert juttassunk az asztalokra. Idén 145 ajándékcsomag került kiosztásra, melyet a város adományoz a leginkább szükséget szenvedők részére.
- 2013-ban intézményünk akkreditáció folyamán jogosulttá vált **Iskolai Közösségi Szolgálat** biztosítására. Ennek keretében 2016-ben **8 fiatal** jelentkezett önkéntes munkára szolgálatunknál, melynek során átlagosan, személyenként 5 napot töltöttek idős ellátásban vagy Gyermekjóléti Szolgálatnál. Bővült az iskolák köre is, egyre több intézménnyel kötünk együttműködési megállapodást közösségi szolgálat teljesítéséhez. A program keretében a diákok megismerhetik készségeiket, kompetenciahatáraikat, a közösségben rejlő erőket. Első lépcsőfok a munka világába.

2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

Az 1997. évi XXXI. Törvény 39.§ (3) bekezdése feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgálatoknak az ***észlelő és jelző rendszer*** működtetését. Ugyanezen törvény 17.§ (1),(2) és

(3) bekezdése felsorolja azon szakembereket és azok feladatait, aki kapcsolódnak a gyermekvédelmi munkához. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A 2016-ban is azt tapasztaltuk, hogy jellemzően „sokproblémás" családok kerülnek a látókörünkbe, egyre komplexebb és mélységében nehezebben felszínre hozható nehézséggel küzdenek a családok. Nagyon sokan élnek nehéz anyagi körülmények között, nélkülözésekkel küszködve, mely nehezíti a gyermekek ellátását. Egyre gyakoribbak a gyermekek erőszakos magatartása, és egyre alacsonyabb életkorban jelentkezik. Az igazolatlan iskolai hiányzások száma is igen magas, valamint a fiatalkori bűnözés is egyre inkább gyakori a klienskörünkben. A konfliktusba került emberek közti kommunikáció általában eredménytelen, az előítélet, a gyanakvás, a harag irányítja őket, ami megakadályozza, hogy tisztán lássák a helyzetet, illetve felismerjék saját érdeküket. Ebben a felek közötti kommunikáció javításában, konfliktusfeloldásban, kompromisszumra jutásban nyújt segítséget a speciális végzettséggel is rendelkező családgondozó.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült megfelelő kapcsolatokat kialakítani a jelzőrendszer tagjaival, azaz az önkormányzattal, nevelési és oktatási intézményeivel, egészségügyi és szociális ellátórendszerekkel, pártfogó felügyelői szolgálattal, helyi rendőrség, gyámhivatallal. A tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az együttműködés keretében a nevelési-oktatási intézmények felkeresése, személyes találkozás a tanárokkal, gyermekvédelmi felelőssel, esetmegbeszélések történnek. A Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járás Járási Gyámhivatala dolgozóival szinte napi kapcsolatban vagyunk, hogy közös eseteinket a lehetőségeinkhez képest a megfelelő módon tudjuk kezelni. Dilemmáink esetén a dolgozók véleményét és tanácsait kikérve a legtöbb esetben segítséget és támogatást kapunk a munkánkhoz. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a gyermekjóléti szolgálat munkáját, hisz az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni. 2016-ben az írásbeli jelzőrendszeri jelzések száma összesen ***386*** esetben történt. A jelzőrendszerrel való kapcsolattartás formái: közös családlátogatás, írásos bejelentések, telefonos kapcsolattartás, személyes megkeresés.

A jelzőrendszerrel való kapcsolataink ***kölcsönösek és eredményesnek mondhatóak.*** Vannak intézmények, akikkel napi kapcsolatban vagyunk és azonnali intézkedést igénylő esetekben, telefonon tájékoztatjuk egymást. 2016-ban ***2 alkalommal*** került sor a ***„Találkozások"*** című jelzőrendszeri találkozóra, amelyen egy-egy alkalommal az azonos területen dolgozó szakemberek vettek részt. Sor került az aktualitások megbeszélésére és az egyéni problémákkal kapcsolatos konzultációra is a szakemberek és a családsegítők között.

3. A kialakult veszélyeztetettség kezelése, veszélyeztetettség megszüntetése

Ahhoz, hogy a veszélyeztetettség kezelését megkezdenénk, szükséges az okok feltárása.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat munkatársai között, illetve a Központ esetmenedzserei között szoros együttműködés zajlik, egymás jelzőrendszereként működnek és segítik egymás tevékenységét.

A Szolgálatnál 2016-ban **1142 fő jelent meg**, amelyből **293 fő gyermekkorú** (0-17 éves).

234 gyermekkel és családjával rendszeres a kapcsolattartás, ebből 115 gyermek a Központnál is nyilvántartásba van véve, hiszen esetükben már hatósági intézkedésre is sor került. A családsegítők és az esetmenedzserek munkája egymásra épülő, egymást kiegészítő. Folyamatos a köztük való kapcsolattartás, hogy a problémák minél előbb rendeződjenek, a

hatósági intézkedés megszűnjön és előbb utóbb a család önállóan, segítség nélkül boldoguljon.

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)		Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)	
	0-17 éves	18- éves	0-17 éves	18- éves
Életviteli	43	58	215	163
Családi – kapcsolati konfliktus	47	19	121	76
Családon belüli bántalmazás	4	9	4	16
Elhanyagolás	34	-	118	-
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	21		62	
Gyermeknevelési	40	33	178	77
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	20	-	103	-
Magatartászavar, teljesítményzavar	10	-	66	-
Fogyatékosság	3	2	29	22
Lelki – mentális	14	9	67	45
Egyéb egészségi probléma	0	1	7	27
Foglalkoztatással kapcsolatos	5	12	19	29
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	14	34	119	111
Ügyintézéssel kapcsolatos	0	5	49	63
Információkéréssel kapcsolatos	0	0	70	89
Összesen	**234**	**182**	**1165**	**718**

A klasszikusnak mondott családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat összeolvadásával a jelentkező problémák is átalakulóban vannak. Még inkább előtérbe kerülnek az életvezetési, gyermeknevelési, családi-, kapcsolati problémák, illetve hangsúlyos maradt az anyagi probléma. Az ellátottak száma éves szinten **1142 fő.** Ebből 502 fő estében egyszeri alkalommal történt segítségnyújtás, amely főként anyagi problémák megoldását segítette elő.

A Szolgálatnál megfordult ügyfelek között magas a munkanélküliek és inaktívak száma, bár a városban működő Közmunka program és a pályázatok keretében működő foglalkoztatás/képzés nagy arányban biztosít elhelyezkedési lehetőséget.

A támogatások igényléséhez rendelkezünk megfelelő nyomtatványokkal, és azok kitöltésében tevőlegesen is segítséget tudunk nyújtani. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az ellátások változásait is, az információnyújtás naprakészsége miatt. Ezért nagyon fontos, hogy a hozzánk fordulóknak megfelelő tájékoztatást tudjunk nyújtani a gyermekvédelmi, szociális,

családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról.
A nyilvántartásunk alapján kimutatható, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevő kliensek gazdasági aktivitását tekintve leggyakrabban álláskereső és inaktív személyekkel kerültünk kapcsolatba. A második nagy csoportot képviselik a munkanélküliek. A hozzánk forduló kliensekből eltartott gyermek és fiatalkorúak aránya alacsony, akikkel nagyrészt a szabadidős programok rendezésekor kerülünk kapcsolatba. Az aktív keresők, foglalkoztatottak (52 fő) is szívesen választják szolgáltatásainkat.

Az ügyintézések folyamán a klienseken kívül különböző szervezetekkel, hatóságokkal, szolgáltatókkal is kapcsolatba kerültünk (Békés Megyei Kormányhivatal, Békési Járási Hivatala Járási Munkaügyi Kirendeltsége, Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, Magyar Államkincstár, Alföldvíz, EDF Démász, GDF Suez, Pándy Kálmán Kórház szociális munkása, Békés Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve, Rendőrség, Oktatási Intézmények, Idősek Otthona, Gondozási Központ, Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Kábelszolgáltatók, Háziorvosok, Pártfogó felügyelő, Hivatásos gondnok, Magyar Máltai Szeretet Szolgálat, Vöröskereszt, Civil Szervezetek stb.)

Iskolai végzettség alapján a legtöbb ügyfél az általános iskola 8 osztályát végezte el, valamint valamilyen szakmával rendelkezik. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a legtöbb esetben nem piacképes szakmával rendelkeznek. A család összetétele alapján a házastársi, ill. élettársi kapcsolatban gyermekkel együtt élők azok, akik elsősorban megkeresik szolgálatunkat, de magas az egyedülálló igénybe vevők száma is. Sok esetben tapasztalható az elmagányosodás, a családok is úgy érzik, hogy csak magukra számíthatnak. A családok természetes támogató rendszere hiányos, ezért fordulnak a professzionális segítők irányába.

Prevenciós programjaink megvalósítása a Központtal összefonódva történik, hiszen közösek az elérendő célok (csellengés megelőzése, szabadidő hasznos eltöltése, tankötelezettség teljesítése stb.)

Adományok: Az esetkezelések között a juttatások is hangsúlyosak. A szolgáltatás keretein belül egyre nagyobb igény van a természetbeni segítségnyújtásra (ruhaadomány osztása, használt háztartási cikkek, bútorok közvetítése, tartós élelmiszer), szolgáltatások közvetítésére (telefonálás, fénymásolás, fax küldése). Egész évben érkeznek Szolgálatunkhoz, mind Intézményi, mind egyéni felajánlások. Mindent megtettünk azért, hogy minél több adományt tudjunk eljuttatni a rászorulóknak, így volt *élelmiszer, ruha, játék, és bútor stb., osztás*, ami megkönnyítette a nehéz körülmények között élő emberek mindenapjait. Intézményünk számára az év kiemelt időszakát jelenti a téli időszak és a Karácsonyi előkészületi idő. A téli hónapokban megkülönböztetett figyelmet fordítanak munkatársaink a hajléktalanokra, az idősekre, a rászoruló nagycsaládosokra és egyedülállókra. 2016 decemberében 5 megkeresés, állampolgári bejelentés érkezett, idős, magányos személyekkel kapcsolatban, akik napok óta nem mozdultak ki otthonukból, vagy vélhetően segítségre szorulnak. Minden esetben felkerestük a célszemélyeket és felajánlottuk segítségünket, konkrét lépéseket tettünk helyzetük javítása érdekében. Ezrek küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel.

Adósságkezelési Szolgáltatás: A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, eladósodott, de fizetőkészséget mutató családok adósságterheinek enyhítése és lakhatási feltételeik megőrzése, körülményeik javítása céljából adósságkezelési szolgáltatást és tanácsadást nyújtunk. Az adósságkezelési szolgáltatás adósságcsökkentési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll.
Az adósságkezelési Szolgáltatások igénybevétele között 2 évnek kell eltelnie, nem megfelelő együttműködés esetén a szolgáltatás megszűntetésre kerül, ezt követően pedig csak 4 év múlva igényelhető meg újra. Újbóli Változtatásra 2015. március 1-től került sor. Az

adósságcsökkentési támogatásra továbbra is az jogosult, akinek a közüzemi tartozása meghaladja az 50.000 Ft-ot és a 6 hónapot. Jövedelem határ egyedülállóknál 42.750 Ft, családosoknál pedig 28.500 Ft. A feltételekben is változás történt, mivel a tartozásnak az 50%-át az igénybevevő, 50%-át pedig az Önkormányzat állja. A támogatási összeg maximum 100.000 Ft lehet. További változás, hogy megszüntetés esetén 3 év elteltével lehet újra megigényelni az adósságcsökkentési támogatást, nem 4 év elteltével.
Kevesebben tudták már igénybe venni a megváltozott feltételek miatt ezt a típusú támogatást, de természetesen az is befolyásolja a kérelmek csökkenését, hogy a szolgáltatók nem várják meg a kifizetetlen számlák felhalmozódását, hanem kikapcsolást indítanak el. Az előző évekhez hasonlóan továbbra is kiemelkedőek a víz- és gáztartozások. Áramdíj tartozás esetén a Máltai Szeretetszolgálat pályázatán szoktuk az ügyfeleket pályáztatni, vagy a szegedi Védőernyő a Díjhátralékosoknak Alapítvány felé szoktunk pályázatot benyújtani, évről évre egyre nagyobb sikerrel.
2016-ben 41 fő (2015-ben *120 fő)* vette igénybe a szolgáltatást, ami az előző évekhez képest több mint 66%-os csökkenést mutat. Ez részben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat energiatámogatási pályázatának, illetve a városban egyre nagyobb népszerűségnek örvendő, számtalan családnál felszerelt, villany és gázszolgáltatók által igényelhető előrefizetős mérőóráknak köszönhetően figyelhető meg. **Az *új igénybevevők*** száma ebben az évben **19 fő** *(2015-ben 23 fő)* volt, de több régi ügyfélnek is sikerült újra megigényelni az adósságcsökkentési támogatást.
A villanydíj-hátralékkal rendelkezők száma nem kiemelkedő, mivel a *Magyar Máltai Szeretetszolgálat* az EDF DÉMÁSZ Zrt. Támogatásával 2016-ban ismét energiatámogatási pályázatot írt ki az áramszolgáltató szolgáltatási területén élő, szociálisan hátrányos helyzetű személyek/családok részére. A program célja a pályázók felhalmozott áramtartozásának rendezése széles körű együttműködések erejét felhasználva. Célja a kikapcsolt fogyasztók visszacsatolása a villamos-energiafogyasztásba, valamint hogy a támogatott fogyasztókat segítse abban, hogy elkerüljék a hátralék (újra) képződését. Többen a szociálisan hátrányos helyzetű, de hátralékmentes kategóriában indultak. Nyertes pályázatuk esetén a Szeretetszolgálat 15.000,-Ft-ot utalt részükre részletekben a DÉMÁSZ-hoz, előrefizetős óra esetén pedig 9.000 Ft-ot, mely jelentős segítséget jelentett, és a továbbiakban is a számlák időben történő rendezésére motiválta a fogyasztókat. Ez a pályázat lehetőséget biztosít azoknak is, akik nem jogosultak jövedelmük alapján az adósságrendezési szolgáltatásra. A pályázatban azonban nincs jövedelemhatár, és a hitelek, valamint egyéb rendszeres kiadások jelentős tehernek számítanak. Mindezt a Szeretetszolgálat figyelembe veszi. Illetve azoknak is segítséget nyújt a pályázat, akik a 24 hónapos várakozási idő miatt még nem férnek bele ismételten az adósságrendezésbe. Az ügyfeleket támogatjuk a pályázat beadásában, a tavalyi évben 126 (2014-ben 114fő) ügyfélnek sikerült *eredményes pályázatot* benyújtani. A pályázat benyújtásához elengedhetetlen a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat támogatási-, közreműködő nyilatkozata, melyben az ügyfél élet- és szociális körülményeit igazolja. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület *„Hálózat a közösségért 2015-2016"* pályázata 2016-ban is folytatódott. A 2015-es nyertes tender benyújtói ismét pályázhattak, de aki az előző évben hátralékos kategóriában indult, az a 2016-os évben csak hátralékmentes kategóriában indulhatott. Hátralékos kategóriában többnyire mindenki teljesítette az együttműködési kötelezettséget, sajnos volt, hogy így sem valósult meg az együttműködés.
Az adósságrendezést igénylő ügyfeleink esetében a tartozások a 2016-os évben már csak egy szolgáltatónál kerültek felhalmozásra. Sajnálatos módon, együttműködés hiányában, ***1 esetben*** **kellett *megszüntetni*** az ellátást, ez a tavalyi évhez képest /7/ javuló tendenciát mutat.

Önkormányzati segély: Intézményünk továbbra is végzi az önkormányzati segély előkészítési munkáit, mely formái vissza nem térítendő támogatás, illetve kamatmentes kölcsön. A kérelmek száma az előző évekhez képest továbbra is növekedést mutatott.

Önkormányzat segélyt eseti jelleggel, az alábbi formákban nyújt a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő családok, illetve személyek részére:
a) készpénzben,
b) természetben (közműtartozás esetén a közüzemi szolgáltatóhoz történő utalással, tartós élelmiszer formájában, tüzelőanyag formájában, gyógyszertámogatásként, az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként)
c) kamatmentes kölcsön formájában.
A kérelmek esetében megállapított jövedelem határ egyedülállónál 42.750 Ft, családosoknál 37.050 Ft/fő. A segély és kölcsön kérelmeket leginkább közüzemi számla elmaradások rendezésére nyújtják be, de egyre többen kérnek a megélhetéshez is segítséget.
2016-ban Intézményünkhöz előkészítésre benyújtott *önkormányzati segély összesen:1307 (2015-ben 1182 db).* Ez a tavalyi évhez képest 10%-os növekedést mutat.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ további szolgáltatásai közül főleg a Támogató Szolgálat tevékenysége terjed ki a gyermekekre. A tavalyi évben 7 fogyatékos gyermeket juttatunk el fejlesztésre a Napraforgó Gyógypedagógiai Központba, 3 gyermeket a békéscsabai Esély Pedagógiai Központba, 1 gyermeket a helybeli Ótemető úti Óvodába, valamint 2 gyermeket a helybeli Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumba szállítottak. Ezen kívül a hozzánk forduló fogyatékos gyermeket nevelő szülőket segítjük orvosi vizsgálatokra eljuttatni / Szeged, Budapest/.
A Család- és gyermekjóléti Szolgálat legnagyobb kihívásai a mélyülő szegénység okozta hátrányok, a gyermekek iskolai tankötelezettség teljesítésének hiánya, a motiválás - ami sokszor egyoldalú, szülői együttműködés hiján-, valamint a 16. életévet betöltött fiatalokkal való szociális munka, akik már nem tankötelezettek, és valamilyen oknál fogva az iskolai kudarcok által negatívan befolyásoltak az iskolával, a tudással a teljesítménnyel kapcsolatos attitűdjükben. Az alacsony iskolai végzettségű szülők úgy vélekednek, hogy a jó tanulmányi eredmény nem záloga a későbbi boldogulásnak. Ők azok, akik számára a tanulás nem képvisel fontos értéket, igyekeznek az alacsonyabb iskolai fokozatokkal megszerezhető tudást azonnali jutalomra (gyermekük korai anyagi függetlenségére) váltani. Az egylépcsős társadalmi mobilitást feltételező, a sajátjuknál eggyel magasabb iskolafokozat megszerzését szeretnék gyermekeiknek. Az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek esetében ezen problémák gyakran tapasztalhatóak. A 16. életévet betöltött és már az oktatási rendszerben jogviszonnyal nem rendelkező gyermekek a Munkaügyi Kirendeltségnél munkanélküliként regisztrálhatnak, tanfolyamot elkezdhetnek, illetve dolgozhatnak is, amennyiben szakképzettség nélkül foglalkoztatják őket. Közmunkaprogramban nem vehetnek részt.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2016-ban - akkori megnevezésén - a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya a Békési Polgármesteri Hivatalnál gyermekvédelmi területen nem végzett átfogó vizsgálatot, a felügyeleti szerv felé több alkalommal eseti adatszolgáltatási kötelezettségnek tettünk eleget.

Fent említett hivatal a BVSZSZ keretei belül felállított Család-és Gyermekvédelmi Központ működését ellenőrizte, a megyeszerte megtörtént ellenőrzés tapasztalatai egy szakmai napon kerültek elemzésre.

Az intézménynél Békés Város Önkormányzatának belső pénzügyi monitoring rendszere ellenőrzést végzett. A belső ellenőrzés nem tárt fel hiányosságokat.

5. *Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján*

A gyermekek védelme vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként való felnőtt életükre.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálata a Gyermekjóléti konferencián a jelzőrendszer tagjaival együtt az alábbi területeken lát szükségesnek stratégiai beavatkozást a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

1. A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszeri Tagok írásos beszámolóiból levont következtetések

A gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák

- ✓ Egyre fitalabb életkorban, egyre súlyosabb problémák ütik fel a fejüket
- ✓ Egyre jellemzőbb a kortársagresszió
- ✓ A kortárscsoportok negatív irányban történő befolyása domináns
- ✓ A devianciák egyre fitalabb életkorban jelentkeznek
- ✓ Nő a szabálysértések, bűncselekmények száma
- ✓ Egyre több fiatal él valamilyen kábítószer fogyasztásával, ami nyílt titok
- ✓ Növekszik a fiatalkorú várandósok száma
- ✓ A csavargás, csellengés, iskolakerülés egyre nagyobb számban jelenik meg
- ✓ Jelentős mértékben nőtt az igazolt, és az igazolatlan hiányzások száma is
- ✓ A fiatalok sok esetben indokolatlanul fordulnak orvoshoz, elkerülve ezzel iskolába járási kötelezettségüket
- ✓ A szakképző iskolákban növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező lemorzsolódás, a tanulók motiválatlansága
- ✓ Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, magatartásproblémákkal küzdő gyermekek száma
- ✓ A pszichés problémával rendelkező gyermekek, fiatalok száma növekvő tendenciát mutat
- ✓ Megfigyelhető a szülők érdektelensége gyermekeik iskolai előmenetele tekintetében
- ✓ Jellemzőbb a szülőkre a megengedő, ráhagyó magatartás a gyermeknevelésben
- ✓ A szülőkre jellemzőbbé kezd válni az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal való együtt nem működés (nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják az orvos által felírt gyógyszert)
- ✓ Egyre több családot érint a létbizonytalanság, az anyagi problémák fokozódnak
- ✓ Halmozottan vannak jelen a szociális problémák
- ✓ Egyre több családban üti fel a fejét az alkoholizmus, és egyéb devianciák
- ✓ Nagy számban van jelen a családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása
- ✓ A higiénés problémák, és annak következményei egyre több családban megjelennek

A jelzőrendszer erősségei

- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Központ a jelzőrendszer tagjai felé folyamatosan kommunikálja az észlelés és a jelzés fontosságát, valamint azt, hogy a legsúlyosabb kockázat a jelzés elmaradása

- ✓ A Család- és Gyermekjóléti Központ szakmaközi megbeszélésekkel, közös szakmai napok szervezésével igyekszik fenntartani a jelzőrendszeri tagok aktivitását
- ✓ A Család-és Gyermekjóléti Központ a járásban működő Család-és Gyermekjóléti Szolgálatok számára szakmai támogatást nyújt, kiemelten kezelve az egyszemélyes szolgálatokat (team megbeszélés, esetmegbeszélés)
- ✓ Iskolai munkaértekezleteken a szociális szakemberek aktívan részt vesznek
- ✓ A családsegítők, esetmenedzserek szükség esetén részt vesznek szülői értekezleten, szakmai segítséget nyújtva ezzel a pedagógusok számára
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős helyi szinten ismeri a jelzőrendszeri tagok elérhetőségeit, kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, törekszik a kölcsönös együttműködés megteremtésére
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős nyomon követi a jelzőrendszeri tagoktól hetente beérkező jelzésket, így tájékozódik a településen felmerülő problémákról
- ✓ A települési jelzőrendszeri felelős a hetente beérkezett jelzésekből jelentést készít a járási jelzőrendszeri tanácsadó számára
- ✓ A jelzőrendszer tagjai saját hatáskörben fokozottan figyelemmel kísérik a családokat, az abban nevelkedő gyermekeket, probléma észlelése esetén jelzéssel élnek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve Központ felé
- ✓ Krízishelyzetben, azonnali beavatkozást igénylő helyzetekben a jelzőrendszeri tagok haladéktalanul jelzéssel élnek, azonnal reagálnak megkeresésünkre, együttműködnek a probléma megoldása érdekében
- ✓ Esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon a jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek elősegítve ezzel a megalapozott szakmai döntést

A jelzőrendszert jellemző problémák, hiányosságok

- ✓ A jelzőrendszeri tagok egy része nehezen vállalja fel a jelzést, írásos formában nem mindig történik meg a jelzés
- ✓ A rendőrségtől nem érkezik tájékoztatás a megelőző pártfogás vagy pártfogás alatt elkövetett újabb bűncselekményről, sok esetben külön kérésre sem nyújt tájékoztatást
- ✓ Az oktatási-nevelési intézmények kevés információval rendelkeznek az adott gyermek, család problémájáról (csupán az ellátott gyermekek nevéről kapnak tájékoztatást, amit kevésnek találnak)
- ✓ A jelzőrendszeri tagok kevés információval rendelkeznek a hatósági gyermekvédelmi intézkedésekről
- ✓ Az oktatási-nevelési intézményekben előre meghatározott időben személyesen nincsenek jelen a családsegítők, így elmarad az információcsere az ellátott gyermek(ek)ről
- ✓ A visszaérkezett adatlapok alapján nagyobb igény mutatkozik az oktatási intézmények részéről arra, hogy a szociális szakemberek részt vegyenek szülői értekezleteken
- ✓ A kistelepüléseken hiányzik a pszichológus rendelkezésére álló időkeret, sokkal több gyermeknek, fiatlanka lenne szüksége pszichológusi megsegítésre
- ✓ Nem valósul meg közös családlátogatás a védőnővel, óvodával, iskolával
- ✓ Nincsenek szülői felelősségvállalást erősítő programok
- ✓ Az oktatási intézményekben napi szinten nincs jelen szociális munkás

2. 2016. évi intézkedési tervből megvalósult elemek

- ✓ Bűnözés és más devianciák csökkentésére, pozitív viselkedési formák megerősítésére irányuló programok:
  Kortárssegítő tábort szerveztünk 2016. 06. 20-24. között Békés-Dánfokon. A tábor

résztvevői csatlakoztak a Drogellenes Világnap békési rendezvényéhez 2016. 06. 24-én.

A nyári napközis táborban is több alkalommal tartottak előadást, bemutatót a helyi rendőrkapitányság dolgozói.

A családsegítők és esetmenedzserek a látókörükbe tartozó gyermekek és fiatalok számára folyamatosan hangsúlyozzák a bűnelkövetésre- és devianciára ösztönző magatartás és viselkedés elkerülésének fontosságát.

- ✓ A tanulók viselkedészavarainak és azok okainak feltárása és kezelése a kompetencia határon belül:

  Az iskolák által szervezett esetmegbeszéléseken, fegyelmi tárgyalásokon részvettünk, illetve a közoktatási intézmények is folyamatosan jelen voltak a Központ és a Szolgálat által tartott esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon.

  Szoros, folyamatos kapcsolattartás alakult ki az intézmények esetfelelősei és a családsegítők, esetmenedzserek között.
- ✓ Egészségmegőrző és szabadidős programok szervezése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Központ hagyományainak megfelelően:

  2016. 06. 25-én hagyományok szerint megrendezésre került a *„Fuss a nyárba"*családi futónap, városi szinten 115 regisztrált résztvevővel.

  2016. 06. 27 - 08. 05. között nyári napközis tábort szerveztünk a városban élő 7-11 éves gyermekek számára 6 héten keresztül. Tematikus heti programsorozatokat valósítottunk meg, átlagosan heti 35 gyermek számára.

  2016. tavaszán és telén húsvéti, illetve adventi kézműves programsorozatot szerveztünk 3-3 alkalommal 20-20 látókörünkbe tartozó gyermek részére.
- ✓ Egyéb szolgáltatások nyújtása a gyermekvédelem biztosítása érdekében:

  Az ügyfeleket folyamatosan tájékoztattuk, információval láttuk el a gyermekek után járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról.

  A gyermekek ingyenes étkeztetésének megszervezése, koordinálása, lebonyolítása sikeresen lezajlott minden iskolai szünet alkalmával.

  A pótvizsgára készülők korrepetáláson vehettek részt, melyet nyári diákmunkások segítségével sikerült kiviteleznünk.

  Pszichológiai tanácsadást két településen biztosítunk, Békésen és Mezőberényben, de az igénybevétel járási szinten valósul meg. Békésen 380 alkalommal 70 fő, míg Mezőberényben 107 alkalommal 25 fő vette igénybe a tanácsadást.

  Családkonzultációt 3 fő, 2alkalommal vett igénybe.

3. 2017. év célkitűzései

- ✓ A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, a hatékony együttműködés fejlesztése.
- ✓ A jelzőrendszeri tagoknak bővebb és folyamatos információt nyújtani az ellátott gyermekekről, családok helyzetéről, az ellátás okáról.
- ✓ Igény szerint személyes konzultáció, előre meghatározott időpontban a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel, óvónőkkel, pedagógusokkal.
- ✓ Szükség esetén közös családlátogatás a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából.
- ✓ Szükség esetén egyéni konzultáció biztosítása a szolgálatok számára.
- ✓ Ismertető anyagok készítése az intézmény feladatainak bemutatására.
- ✓ Szakmai tájékoztató (gyermekvédelmi kisokos) aktualizálása, új tartalommal való feltöltése, és annak széles körben történő ismertetése.
- ✓ Prevenciós programok szervezése (érzékenyítés kortársproblémák iránt).

- ✓ Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából.
- ✓ Iskolai szociális munka megvalósítása (EFOP-3.2.9).

4. A célok elérése érdekében tervezett lépések

- ✓ A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
  Felelős: jelzőrendszeri tanácsadó, jelzőrendszeri felelős
  Határidő: folyamatos
- ✓ A jelzőrendszeri tagoknak bővebb és folyamatos információt nyújtani az ellátott gyermekekről, családok helyzetéről, az ellátás okáról.
  Felelős: családsegítők, esetmenedzserek
  Határidő: folyamatos
- ✓ Igény szerint személyes konzultáció, előre meghatározott időpontban a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel, óvónőkkel, pedagógusokkal.
  Felelős: családsegítők, esetmenedzserek
  Határidő: folyamatos
- ✓ Igény szerint közös családlátogatás a jelzőrendszeri tagokkal.
  Felelős: családsegítők, esetmenedzserek
  Határidő: folyamatos
- ✓ Szükség esetén egyéni konzultáció biztosítása a szolgálatok számára.
  Felelős: esetmenedzserek, Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője, jelzőrendszeri tanácsadó
  Határidő: folyamatos
- ✓ Ismertető anyag, szórólap készítése, aktualizálása a bölcsődei, óvodai, iskolai, védőnői, gyermekorvosi ellátást igénybe vevők részére.
  Felelős: jelzőrendszeri tanácsadó
  Határidő: 2017. május
- ✓ Szakmai tájékoztató (gyermekvédelmi kisokos) aktualizálása, új tartalommal való feltöltése, és annak széles körben történő ismertetése.
  Felelős: Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője
  Határidő: 2017. május
- ✓ Prevenciós programok: Továbbra is megrendezésre kerülnek az évek óta működő programok, illetve igény szerint szülői értekezleteken, osztályfőnöki órákon tájékoztatást, információt nyújtunk a gyermekvédelem rendszeréről jogokról és kötelezettségekről
  Felelős: esetmenedzserek, Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője, jelzőrendszeri tanácsadó
  Határidő: 2017. folyamatos
- ✓ Kortárssegítő tábor szervezése
  Felelős: Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője, jelzőrendszeri tanácsadó
  Határidő: 2017. május-június
- ✓ Iskolai szociális munka megvalósítása nyertes EFOP-3.2.9 pályázat esetén
  Felelős: családsegítők, esetmenedzserek
  Határidő: Kedvező pályázati döntés megszületése után azonnal.

6. *A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása*

Békés Város Képviselő-testülete a 265/2003. (XII. 18.) számú határozatával fogadta el Békés Város Bűnmegelőzési Koncepcióját. A határozat értelmében évente kerül meghatározásra a koncepció alapján megfogalmazott tárgyévi Bűnmegelőzési Program.

A koncepcióban a gyermek- és ifjúságvédelem területének kiemelt része a prevenció. A DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, Aids) programot a Békési Rendőrkapitányság a helyi Polgárőrséggel közösen, folyamatosan végezte. Tájékoztató, ismertető tevékenységük során az általános és középiskolákban tartottak előadásokat.

Továbbra is megfigyelhető - az alkoholfogyasztás mellett - a kábítószer-fogyasztással kapcsolatba hozható bűnelkövetővé válás. Az előző évek tapasztalatai, szakemberek véleményei továbbra is érvényesek, miszerint az áldozatvédelem, áldozattá válás megelőzése mellett továbbra is nagy hangsúlyt szükséges fektetni a drogokkal kapcsolatos bűnelkövetővé válás megakadályozására. 2009-ben újjászerveződött a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, melynek munkáját a Mentálhigiéniés Egyesület koordinálja, szervezi kiválóan.

A Békés Város Jegyzője és a Békési Rendőrkapitányság által 2008 áprilisában aláírt együttműködési megállapodás a családon belüli erőszakkal kapcsolatban jött létre. Fontos eleme az együttműködésnek, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos információkat mindkét intézmény a lehető leghamarabb eljuttassa a hatáskörrel rendelkező szervhez a megfelelő lépések megtétele érdekében, a lehető leggyorsabb beavatkozás végett.

A bűnmegelőzési program kitér az áldozatvédelmi szociálpolitika területére, ahol az információk átadására és a tájékoztatás szükségességére helyezi a hangsúlyt.

„AZ ISKOLA RENDŐRE" program az általános iskolai oktatásra épül, elősegítve a rendőrség által a gyermekek felé irányuló bűn-és baleset-megelőzési tevékenységet. A kijelölt „iskolarendőr" folyamatosan kapcsolatban áll az oktatási intézmények vezetőivel.

A bűnmegelőzés területén megfogalmazott, gyermekeket, városi ifjúságot megcélzó akciók, programok elősegítették a gyermekvédelemi munka hatékonyságát az elmúlt időszakban is.

A szabálysértés és a bűncselekmény elkövetése általában a fiatalkorúakra jellemző, de sajnos a gyermekkorúak körében is előfordul. Bár a kutatások azt mutatják, hogy nem egyértelműen a serdülőkor pszichológiai problémái vezetnek a bűncselekmények elkövetéséhez, mégis meghatározó szerepet játszik a fiatalkori bűnelkövetés kialakulásában, hiszen felerősítheti a fiatalkorúban a negatív környezeti hatásokra (akár családban, akár a baráti társaságban) való érzékenyebb reagálást.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kiterjedt jelzőrendszeri kapcsolata, illetve az ember és lakosságközeli szolgáltatásai kapcsán a gyermek és fiatalkorúk - anonimitásukat kérve – tájékoztatják a családgondozókat a legális illetve dizájner drogok városon belüli előfordulásáról. A jelenség tabuként való kezelése ellenére (mind felhasználó, mind terjesztő tekintetében) nyílt titokként van jelen a legális illetve dizájner droghasználat a közoktatási

intézményekben, illetve a város egyes szegregátumaiban.

Figyelmet érdemel az a megállapítás, hogy az egyszülős családok, illetve több gyermeket nevelő családok gyermekei követnek el szabálysértést és bűncselekményt. A legjellemzőbb elkövetési formák a lopás, a garázdaság, a csoportos garázdaság és a köztisztasági szabálysértések. A fiatalkorúaknál a lopás van jelen legnagyobb számban, melynél az ok feltehetően a vágy és a lehetőségek közti szakadék. Amihez nem tudnak hozzájutni, de vágynak rá, alkalmi lopásokkal szerzik meg, melyek fő színterei az áruházak, a bevásárló központok és az iskola.

2016.		fő
Szabálysértés elkövetése	Gyermekkorú	5
	Fiatalkorú	23
	Összesen	28
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekkorú	0
	Fiatalkorú	0
	Összesen	0
Összesen		28

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése

Városunkban 130 civil szervezet működik. Igyekszünk kapcsolatot létesíteni közülük azokkal, amelyek tevékenysége a gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltésének előmozdításához segítséget nyújthat.

A Mentálhigiénés Egyesület által működtetett Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkája nagy segítséget nyújt a kábítószer és alkoholfogyasztás visszaszorításában. Ennek érdekében fontos, hogy a szabadidő helyes eltöltésére vonatkozóan a fiatalok által is elfogadott, életkorukhoz és igényeikhez igazodó programok kerüljenek megszervezésre.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén kiemelten fontos a prevenció. A DADA programot a Városi Rendőrkapitánysággal és a helyi Polgárőrséggel közösen folytatni szükséges.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ vállalja az iskolai, védőnői és kortárs szinteken szerveződő programok koordinálását.

Egy gyermek élete olyan, mint egy papírlap, melyen minden arra járó nyomot hagy. A 2016-os év értékeléseként megállapítható, hogy az önkormányzat mindent megtett a gyermekek jólétének biztosításáért, a törvényes feltételeket betartva igyekezett maximálisan a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezni a hétköznapok nem könnyű, de megtisztelő feladatát.

Békés, 2017. május 18.

Tárnok Lászlóné
jegyző

Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ
5630 Békés, Jantyik u. 1.
Tel/fax: 66/414-840
bvszszk@gmail.com

Békés Város Polgármesteri Hivatala
5630 Békés, Petőfi u. 2.
Tárnok Lászlóné Jegyző részére

BÉKÉS
FOLGÁRMESTERI HIVATAL
HK/5153 2017 MÁJ. 15
..... db

tárgy: 2016. évi intézményi beszámoló megküldése

Tisztelt Tárnok Lászlóné Jegyző Asszony!

Mellékelten megküldöm a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központjának 2016. évi munkájáról készült beszámolómat.
Kérem, a beszámoló szíves elfogadására!

Békés, 2017. május 11.

Tisztelettel:

.....
Kádasné Öreg Julianna
igazgató

Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ

Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Család-és Gyermekjóléti Központjának beszámolója az intézmény 2016. évi munkájáról

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás által fenntartott a személyes gondoskodás alap és szakosított ellátások Intézménye. Működési kereteit a Szervezeti és Működési Szabályzat, a feladatellátásra vonatkozó iránymutatásait a kidolgozott szakmai programok tartalmazzák.

Az integráltan működő intézmény tevékenységi köre az Alapító Okirata szerint: ***család- és gyermekjóléti központ***, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, közösségi ellátás, nappali ellátások (idősek, fogyatékosok, hajléktalanok, demensek), átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások (hajléktalanok), szociális intézményen belüli foglalkoztatás, gyermekek napközbeni ellátása (nyári napközi).

Az intézmény személyi, tárgyi, működési és szakmai feltételei:

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ személyi feltételei az 1/2000 (I.7.) SZCSM rendeletnek megfelelő. 2016-ban 64 fő dolgozóval működött az intézmény. A munkavállalók szakképzettsége közel 100 %-os, a dolgozók szakirányú továbbképzése folyamatos. A képzési normatíva csökkenése, majd teljes megszűnése miatt a továbbképzési költségek jelentős terhet rónak költségvetésünkre.

A tárgyi minimum feltételek adottak, a telephelyek állagmegőrzése főként az intézményen belüli szociális foglalkoztatottak munkája révén valósul meg. Több berendezés, informatikai eszköz beszerzése a megvalósított projekteknek köszönhetően megtörtént. A család és gyermekjóléti központ kialakítására előirányzott költségvetési forrásból a székhely tetőszerkezetének javítására került sor, valamint irodabútorokat, adathordozókat is vásároltunk.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ önálló gazdálkodási szervezettel nem rendelkezik. Gazdálkodási feladatait a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde látja el.

A beszámoló átfogó értékelés céljából az 1997. évi XXXI. Tv. 96. § (6) bekezdése értelmében a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer áttekintése, a jelzőrendszer tagjai által kitöltött kérdőívek anyagának felhasználásával, valamint intézményünk tapasztalatai, statisztikai adatai alapján készült.

2016. január 1-vel az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása révén megváltoztatta a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás ellátásának intézményi kereteit.

A járásszékhely település lakosságszámtól függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Békés város jelenleg hét településen látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait: Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Kamut,

Bélmegyer és Tarhos tekintetében. Jelen beszámoló e tekintetben ad tájékoztatás a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról. Első részben részletezve a Központ, majd azon belül a szolgálat személyi, tárgyi, valamint szakmai sajátosságait. A beszámoló második részében a járási jelzőrendszeri tanácsadó munkája olvasható, aminek tanulmányozása objektív képet mutat a járásban jelenlévő aktivitásról, valamint az aktuális problémákról is.

I.Család- és Gyermekjóléti Központ:

Személyi feltételek:

- 5 fő esetmenedzser
- heti 15 órában pszichológus
- heti 2 órában jogász

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

A járás összes településén jól megközelíthető helyen találhatók az intézmények, ahol az esetmenedzserek a munkájukat végzik.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek mind a hét településen megfelelőek.

- Az irodák felszerelése (zárható szekrény, íróasztal, székek, polcok, bizalmas beszélgetésre alkalmas helység) megfelel a személyes segítő szakma követelményeinek.
- Az alapvető műszaki eszközök biztosítottak (laptop, fénymásoló, nyomtató, mobiltelefon, internet) és a családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek az esetmenedzserek. A járási települések között, valamint Békés város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, videokamera, dvd lejátszó, projektor).
- 2016. januárjában a KÉSZ békési szervezetétől egy ajándék laptopot vehettünk át, amivel a Központ járási feladatellátását támogatták. Az eszköz nagy segítségül szolgál a Mezőberényben tevékenykedő kolléga számára.

A gyermekjóléti központ 2016. január 1-jétől ellátja a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatait, továbbá

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

– kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,

– javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a

leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
– együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
– a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
– utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
– védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít;
c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Központ esetmenedzserei és a településeken működő Szolgálatok családsegítői között szoros együttműködés zajlik, illetve a jelzőrendszerrel is együttműködnek és segítik egymás tevékenységét.
Az esetmenedzserek ***271 gyermek*** ügyében, gondozásában tevékenykedtek, ebből 23 gyermek esetében nem vált szükségessé hatósági intézkedés. A 2016. évben ***248 gyermek*** ügyében volt folyamatos a kapcsolattartás.

2016. évben hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma (0-17 év) településenként:

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Békés	54	9	52	0	115
Mezőberény	43	1	37	0	81
Köröstarcsa	13	0	7	0	20
Murony	6	0	0	0	6
Kamut	6	0	11	1	18
Bélmegyer	3	0	0	0	3
Tarhos	1	0	4	0	5
Összesen	126	10	111	1	**248**

A védelembe vett gyermekek száma ***126.*** Békésen 54 fő, ami csökkent 2015-höz képest (57 fő). Ez azt tükrözi, hogy sok esetben a gyermek alapellátásba visszagondozható volt, valamint az együttműködés hiánya miatt szigorúbb gyermekvédelmi intézkedést kellett kezdeményezni (nevelésbe vétel). Természetesen az egyre komplexebb problémahalmazzal jelentkező családok tekintetében még hatékonyabb esetmenedzseri munkára van szükség, amihez fontos a család, valamint a jelzőrendszerrel és a családsegítővel való együttműködés. A szülők következetlen nevelési módszerei, megengedő szülői hozzáállás generálta gyermeki tünetek kezelése komoly szakmai kihívás elé állítja a kollégákat. Fentiek alapján szükségszerűvé válik a hatósági eljárás során előírt magatartás szabályokkal fékezni a deviáns viselkedések elterjedését.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 5 gyermek esetében került sor, járási szinten. Viszont 10 gyermeket gondoztunk az előző évből áthúzódó esetek miatt. Ezután nevelésbe vétel akkor

szükséges, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem sikerült megoldani. A tavalyi évben történő családból való kiemelés okai között a csavargás, az iskolakerülés és életvezetési problémák, elhanyagolás vagy más szociális és családi krízis szerepel.

A ***nevelésbe vett*** gyermekek száma a járásban **111**. Napjainkban nincs meg az a támogató természetes bázis a családok mögött, mely a prevenciós szakemberek által biztosított szolgáltatások mellett képessé teszi őket a gyermekeik gondozására. Békésen jelenleg **52** gyermek (2015: *60) **van nevelésbe véve.*** Jelenleg a nevelésbe vett gyerekek családjait a lakás és életkörülményeik megváltoztatásában segítjük, hogy gyermekeiket önállóan tudják nevelni, gondozni. Fontosnak tartjuk, hogy a személyes segítő kapcsolat során a családok maguk érezzék a változás szükségességét, az együttműködés az ő érdekeit szolgálja. Bizalmon alapuló segítő kapcsolatot igyekszünk kialakítani és remélhetőleg a gondozási folyamat során problémamegoldó képességük erősödik, alkalmassá válnak problémáik kezelésében. Nevelésbe vett gyermeket nem tudtunk a saját családjába visszahelyezni 2016-ban, ezért a gyermek - szülő kapcsolattartásának fenntartására motiváljuk a szülőket, megakadályozva ezzel az érzelmi elszakadást. Ezek a szülők életkörülményeiken változtatni nem tudnak, nehezen motiválhatóak. A gyermekek családba történő visszagondozása elenyésző. Azokat a feltételeket nem tudják megteremteni, még segítséggel sem, amelyek eredményeként gyermekét, vagy gyermekeit családjába visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is olyan nehézséget jelent sokuk számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk nem tesz lehetővé. Azokkal a szülőkkel, akik megfelelően motiválhatók, folyamatosan kapcsolatot tartanak az esetmenedzserek és családsegítők, és a gondozási-nevelési terv szerint folyamatosan egyeztetik a visszakerülés feltételeit, és segítséget nyújtanak a feltételek teljesítésében. Különösen ott eredménytelen a visszagondozás- és ez többségében a súlyos elhanyagolásban érintett gyermekek esetében igaz-, ahol a szülői ház körülményeihez képest lényegesen jobb körülmények közé kerül a gyermek, és bekerülést követően jól érzi magát. Több esetben rendkívül nehéz tartani a kapcsolatot a szülőkkel, mivel változtatják lakhelyüket, és ezt nem jelzik az esetmenedzsernek, családsegítőnek.
A családból való kiemelés okai között az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis szerepel. A családban a veszélyeztető okok megszűntetése érdekében tehát a végzett gondozási tevékenység elengedhetetlen.
Utógondozásra egy gyermek esetében került sor, akit sikerült hazagondozni és újra a szüleivel élhet, a szakellátásból kikerülve.

Az új szabályozás révén fokozottabb figyelem jut a hatósági intézkedéssel érintett gyermekekre. Ez lehetővé teszi, hogy több szakember (esetmenedzser, családsegítő) egyszerre segítse a családokat problémáik megoldásában. Az esetmenedzserek meghatározott napokon és időben vannak jelen a járás településein. Természetesen azonnali intézkedés vagy krízishelyzet esetén kapcsolatba lépnek a családdal, gyermekkel.
A készenléti szolgálat működtetésével napi 24 órában telefonon elérhető a segítő szakember a krízisben lévők számára. 2016-ban nem érkezett azonnali intézkedést igénylő esetben hívás.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma:

	Tevékenységek száma
Szociális segítő tevékenység	1161
Esetkonferencián részvétel	38
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	29
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel nevelésbe vétel	27
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel védelembe vétel	37

Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	3
Családlátogatás	617
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	2
Környezettanulmány készítése önállóan	93
Egyéb	13
Összesen	**2020**

Speciális szolgáltatások

- **Pszichológiai tanácsadást** Békésen **380 alkalommal 70 fő**, míg Mezőberényben **107 alkalommal 25 fő** vette igénybe.
  A szolgáltatást igénybe vevők köre: a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kliensei, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kliensei, az Átmeneti Szállók lakói, általános- és középiskolás tanulók, a város lakói.
  Problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok életvezetési problémák személyiségzavarok.
  A segítés módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadás krízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, igény szerint csoportos foglalkozások
- **Jogi segítségnyújtást** igényelt **32 fő Békésről és 50 fő a járás településeiről.**
- Kapcsolattartási ügyelet: Központunk 2016. január 1. óta rendelkezik formálisan ***kapcsolattartási ügyelettel***, ezért a jelentkező igényekre azonnal és rugalmasan reagál. Azon szülők, akik Bíróság általi, illetve Gyámhatóság által kiállított gyermek elhelyezési dokumentummal rendelkeznek, a kapcsolattartás meg nem egyezése után végső eshetőségben kérhetik a kapcsolattartás leszabályozását Intézményünkbe, mint helyhez kötött felügyelt kapcsolattartás. A kapcsolattartás a családkonzultációhoz hasonlóan leginkább szervezetünk nyitvatartási idejében, vagy azon túl esedékes. (este, péntek délután). A gyermekvédelmi szakemberek rugalmasan lehetőséget adnak a szülő-gyermek biztonságos, nyugodt körülmények közötti találkozásra. 2016-ban **79 alkalommal 5 gyermek és szüleik** vettek részt (Békés városban).

A Járási szolgálatok családsegítőivel havonta megbeszélést tartunk az aktuális teendőkről, változásokról, esetekről, ezzel is erősítjük az együttes munka hatékonyságát.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

Személyi feltételek:

- 5 fő családsegítő
- 1 fő családsegítő asszisztens

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

Intézményünk a település központjában, jól megközelíthető helyen található, egy épületben a Család- és Gyermekjóléti Központtal.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek megfelelőek.

- Minden családgondozó külön számítógéppel rendelkezik, valamint biztosított a telefon, fax, fénymásoló, scannelés használat, internet-hozzáférés, mobiltelefon. Az irodai helyiségek jól kihasználtak, minden családsegítőnek van íróasztala, számítógépe, pendrive-ja, zárható iratszekrénye. Bizalmas beszélgetésre kialakított helyiség biztosított az intézményben.

- A családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek a családsegítők. A város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, videókamera, dvd lejátszó, projektor).

A szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
    - egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
    - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
    - egészségügyi ellátások igénybevételét,
    - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a fentieken túl

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat-(Ellátási szerződés alapján).
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.
A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. Ők jeleznek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.
A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.
A családsegítés keretében biztosítunk/biztosítjuk

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- anyagi nehézséggel küzdők számára a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, továbbá szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- családgondozást, a működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítésére,
- közösségfejlesztő, egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- tartós, fiatal munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, szenvedélybetegek, krónikus betegek, fogyatékkal élők és egyéb szociálisan rászorult személyek részére tanácsadás nyújtását,
- családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő programok, családterápia, mediáció nyújtását.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

Családsegítés keretében, térítésmentesen szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a működési területén élők számára. A családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget. A szolgáltatás igénybevételének bemeneti korlátja nincs, életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött az igénybevétel. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatás.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat, szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a szociális munka módszereivel. Négy területen működik.

1. a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése.
2. a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése.

1. A gyermek családban történő nevelésének elősegítése

- A ***gyermeki jogokról és kötelességekről,*** a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítését az iskola és az óvoda pedagógiai programjukban is megjelenően vállalta. A tanév elején tájékoztatták a szülőket a lehetséges támogatásokról, és figyelemmel kísérték a hozzájutás folyamatát.
- A pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés ***tanácsadáshoz*** való hozzájutást segítik a szolgálat munkatársai.
- A ***szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása***, segítése, tanácsokkal való ellátása. Folyamatosan kapcsolatot tartunk a Védőnői Szolgálattal, akik leghamarabb találkoznak a családdal a terhes anya és a csecsemő gondozása során. Szorosan kapcsolódnak az egészségügyhöz, de az egészségmegőrzése kapcsán, a gyermekvédelem is döntő tevékenységükben. A várandós kismamák gondozása, egyben együttgondozást is jelenthet, de a családgondozó ilyen esetben mindig konzultál az illetékes védőnővel. Jellemző problématípusok a gyermeknevelési kompetencia hiányosságai, a felelős családtervezési modell hiánya, lakhatási, megélhetési problémák, olykor az örökbeadási szándék erősítése.
- A ***hivatalos ügyek intézésének*** segítése / hivatalos kérelmek benyújtásának segítése /
- A szolgálatunk ***prevenciós célú feladatokat*** is ellát a gyermekek veszélyeztetettségének kialakulásának megelőzése érdekében - szabadidős programok szervezése által.

A szolgálat szabadidős és prevenciós tevékenysége:

A prevenciós tevékenységeinket többféle céllal is szükségesnek tartjuk működtetni. Elsőként közvetlen segítséget kívánunk adni a különféle problémával küzdő gyermekeknek, gyermekes családoknak, valamint szeretnénk tartalmas szabadidős tevékenységekbe bevonni a gyermekeket, családokat. Emellett pedig igyekszünk elő segíteni a szocializációjukat, konfliktusmegoldó képességük fejlődését, társadalmi beilleszkedésüket és nem utolsó sorban a családgondozói munka sikerességéhez is hozzájárul a család működésének jobb megismerésével.

A programjaink célja:

- a gyermekek szabadidejének értelmes, életkornak megfelelő kitöltése,
- „csellengés" megszüntetése,
- az elsődleges emberi kapcsolatok hiányának pótlása,
- az értékválság kialakulásának megelőzése.

- A húsvét közeledtével megrendezésre került a ***Húsvétra készülődés*** kézműves foglalkozások sorozata, melyet a klienskörünkbe tartozó gyermekek részére szerveztünk. 4 héten keresztül minden csütörtökön délután 14-16 óráig kézműves programok várta ***20*** gyermeket, ahol felkészülhettek az ünnepvárásra, és kisebb ajándékokat készíthettek, melyeket haza is vihettek a gyermekek. Tapasztalatok alapján a hiánypótló - értékközvetítő szolgáltatások a hasznos szabadidő eltöltés mellett erősítik a hagyományőrző nemzet tudatot.
- Az intézményünkben ismét megrendezésre került a ***„Fuss a nyárba"*** szünidőköszöntő futóverseny immáron ***XII. alkalommal.*** A program célja elsősorban, hogy felhívjuk a gyermekek és a felnőttek figyelmét a rendszeres sportolásra, az egészséges életmód

fontosságára. Másodsorban az intézmény, illetve szolgáltatásai közelebb kerülhessenek az ellátási terület lakosaihoz, a potenciális igénybevevőkhöz, a közösségi szociális munka révén. Összesen ***115 regisztrált futó*** vett részt a nap folyamán különböző kategóriákban. Programunkat támogatták a jelzőrendszer tagjai, a díjakat a városi vállalkozók, egyesületek és a polgármesteri hivatal ajánlották fel.

- Intézményünk ***2016. június 27-től - 2016. augusztus 5-ig nyári napközis tábort*** szervezett 6 héten keresztül, a városban élő kisiskolások számára. Ismét a Békés-Dánfok Üdülőközpontban került megrendezésre, ahová elsősorban 7-12 év közötti gyermekek jelentkezését vártuk. Ezen időszak alatt (6 hét) összesen ***napi 30 fő*** gyermek felügyeletét biztosítottuk.(ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő **48 gyermek**) Összesen ***84 gyermek*** vett részt a táborban. A város minden iskolájából jelentkeztek gyermekek, és ***a klienskörbe tartozó gyermek***einket is bevontuk ***(14fő)***. A gyermekek napi háromszori étkezésben részesültek. Az utazás diákbérlettel történt. A táboroztatásban részt vevő dolgozók intézményünk dolgozói közül kerültek ki. A tábor megvalósítása minden héten 4 fő intézményi munkatárs és 1 fő nyári diákmunkás feladata volt, de munkájukat heti szinten 2-3 fő önkéntes, valamint technikai személyzet is segítette. A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására és a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játékra egyaránt legyen lehetőség.
- 2016-ban második alkalommal került megrendezésre a Kortárssegítő tábor 2016. június 20-június 24. között Békés- Dánfokon 15 fiatal részére. A tábor célja olyan közösség- és egészségfejlesztési módszer kialakítása a fiatalok körében, akik a helyi értékrenddel, szokásokkal, kultúrával adaptív identitástudatot legyenek képesek kialakítani. További célja volt, hogy a képzést követően a Kortárssegítő a fiatal közösségben árnyalja a világról kialakuló képet, eligazítsanak és közbenjárjanak a problémák megoldásában, elősegítsék a pihenést és az alternatív regenerálódási lehetőségeket, biztosítsák az információihoz való hozzájutást (új információs csatornákat nyissanak meg), referencia és kontrollcsoportként funkcionáljanak, fokozzák az érzelmi teherbírást és erősítsék az identitástudatot. Az egy hét alatt mentálhigiénés szakember, a Független Egyesület, az OMSZ mentőtisztje, a pártfogó felügyelői szolgálat készítette fel a fiatalokat az adott témákban. A visszajelzések alapján, után követési szükségletre reagáltak a helyi szervezetek, oktatási intézmények, melynek folytatását tervezzük. (2016. februárjában emlékeztető alkalmat tartottunk a 2015-ben résztvevő kortárssegítő táborosok számára.)

  Az alábbi tematikus hetek valósultak meg:

  1. hét Kortárs segítő tábor hét
  2. hét Egészségre hangolva
  3. hét Olimpia-hét
  4. hét Legyél Te is egészséges
  5. hét Játék a világ
  6. hét Zöldövezet
  7. hét Hagyományőrző hét
- Rendszeresen részt vettünk a ***KEF munkájában***, ahol ösztönözzük a drogfogyasztást megelőző rendezvények megszervezését, lebonyolítását. A KEF szervezésében tartott jelzőrendszeri – multidiszciplináris team munkában rendszeresen 1 kollégánk vesz részt.
- Szolgálatunknál továbbra is működik a gyerekek részére segítségként működő ***korrepetálás.*** A hátrányos helyzetű, tanulási zavarokkal, erre épült magatartászavarokkal küszködő gyermek leszakadását csak fokozza, ha az iskolában sorozatos kudarcok érik, ezek leküzdéséhez, feldolgozásához nem, vagy csak igen csekély mértékben kap segítséget. A klienskörünkbe tartozó sikertelen teljesítményt nyújtó tanulókkal felvéve a kapcsolatot, napi rendszerességgel, a készségtárgyakon kívül minden tárgyból vállaltuk a

tanulók felkészítését. A nyári időszakban önkéntesek segítették a gyermekek felkészülését. ***2016-ban*** összesen 7 gyermek **47** ***alkalommal*** vett részt folyamatosan a foglalkozásokon, és ***többségük eredményesen*** teljesített a pótvizsgákon. Fontosnak tartjuk, hogy a klienskörünkbe tartozó gyerekek eredményeket, sikereket tudjanak elérni.

- 2016-ban minden szünidőben lehetőség nyílt a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére napi egyszeri meleg étel biztosítására. Lebonyolításában a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ az önkormányzattal együttműködve közreműködött. A program célja, hogy a szünidőben is megfelelő minőségű ételhez jussanak a rászoruló gyermekek, a gyermekéhezés felszámolható legyen. Az étkeztetés koordinálását 2 fő családsegítő látta el. A **tavaszi szünetben 350** gyermek, a nyári szünetben **2016. június 20-tól augusztus 18-ig** terjedő időszakban 44 munkanapon keresztül, összesen **538** gyermek, az **őszi szünetben 289** gyermek, míg a **téli szünetben 383** rászoruló gyermek számára vált biztosítottá a meleg étkezés. Óvodás korú gyermek esetében felhívtuk a szülő figyelmét, hogy a nyári gyermekétkeztetésben és az óvodai nevelésben egyszerre a gyermek nem vehet részt. Az étkeztetés igénybevételének lehetőségét a helyi médiában tettük közzé, valamint klienskörünkből kerültek be a programba. Mivel már évek óta működik a program, így sokan önként jelentkeztek. Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a dokumentumok alapján történt. Évről-évre két hetes turnusokkal próbáltuk megoldani, hogy mindenki bekerüljön a programba. Az ebédek elkészítésében a Junior Vendéglátó Zrt. vett részt és a Reményhír Intézmény Eötvös József Általános Iskola konyháján került kiosztásra. Az ételek elszállítása, minden esetben elvitellel történt.
- Hagyományként ebben az évben is megvalósítottuk a ***„Házhoz megy a Mikulás"*** programunkat. Egy magánszemély **50** csomagot ajánlott fel, illetve ***50 kisgyermek*** kapott intézményünktől csomagot, melyek tartalma adományokból tevődött össze. A ***Mikulásnapi délutáni ünnepség***ünkön ***20 kisiskolás*** vett részt a Derűs Házban. Ahol a gyerekek megmutathatták kézműves ügyességüket. Ezután megvendégeltük a résztvevőket, tortával, péksüteménnyel és teával. A város vállalkozói, hasonlóan, mint az előző években, hozzájárultak a hátrányos helyzetű gyermekek ünnepléséhez.
- A karácsony közeledtével ***adventi programot*** szerveztünk a klienskörünkbe tartozó gyerekeknek. 4 héten át, minden csütörtökön 14 -16 óráig tartalmas kézműves program várta a gyerekeket. Különböző karácsonyi díszeket készítettek, valamint mézes kalácsot díszítettek. Az elkészített munkákat hazavihették a résztvevők.
- Az Önkormányzat által szervezett ***Városi karácsonyi ünnepség*** előkészítésében és lebonyolításában a szolgálatunk szerepet vállalt az elmúlt esztendőben is. Ezrek küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel. Városunkban már hagyomány jelleggel minden év decemberében kerül megrendezésre a Városi Karácsony, ahol a rászorulók számára tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra, hogy ezzel egy kis meleget vigyünk az otthonokba és élelmiszert juttassunk az asztalokra. 145 ajándékcsomag került kiosztásra, melyet a város adományoz a leginkább szükséget szenvedők részére.
- 2013-ban intézményünk akkreditáció folyamán jogosulttá vált **Iskolai Közösségi Szolgálat** biztosítására. Ennek keretében 2016-ben **8 fiatal** jelentkezett önkéntes munkára szolgálatunknál, melynek során átlagosan, személyenként 5 napot töltöttek idős ellátásban vagy Gyermekjóléti Szolgálatnál. Bővült az iskolák köre is, egyre több intézménnyel kötünk együttműködési megállapodást közösségi szolgálat teljesítéséhez. A program keretében a diákok megismerhetik készségeiket, kompetenciahatáraikat, a közösségben rejlő erőket. Első lépcsőfok a munka világába.

2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

Az 1997. évi XXXI. Törvény 39.§ (3) bekezdése feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgálatoknak az ***észlelő és jelző rendszer*** működtetését. Ugyanezen törvény 17.§ (1),(2) és (3) bekezdése felsorolja azon szakembereket és azok feladatait, aki kapcsolódnak a gyermekvédelmi munkához. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A 2016-ban is azt tapasztaltuk, hogy jellemzően „sokproblémás" családok kerülnek a látókörünkbe, egyre komplexebb és mélységében nehezebben felszínre hozható nehézséggel küzdenek a családok. Nagyon sokan élnek nehéz anyagi körülmények között, nélkülözésekkel küszködve, mely nehezíti a gyermekek ellátását. Egyre gyakoribbak a gyermekek erőszakos magatartása, és egyre alacsonyabb életkorban jelentkezik. Az igazolatlan iskolai hiányzások száma is igen magas, valamint a fiatalkori bűnözés is egyre inkább gyakori a klienskörünkben. A konfliktusba került emberek közti kommunikáció általában eredménytelen, az előítélet, a gyanakvás, a harag irányítja őket, ami megakadályozza, hogy tisztán lássák a helyzetet, illetve felismerjék saját érdeküket. Ebben a felek közötti kommunikáció javításában, konfliktusfeloldásban, kompromisszumra jutásban nyújt segítséget a speciális végzettséggel is rendelkező családgondozó.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült megfelelő kapcsolatokat kialakítani a jelzőrendszer tagjaival, azaz az önkormányzattal, nevelési és oktatási intézményeivel, egészségügyi és szociális ellátórendszerekkel, pártfogó felügyelői szolgálattal, helyi rendőrség, gyámhivatallal. A tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az együttműködés keretében a nevelési-oktatási intézmények felkeresése, személyes találkozás a tanárokkal, gyermekvédelmi felelőssel, esetmegbeszélések történnek. A Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járás Járási Gyámhivatala dolgozóival szinte napi kapcsolatban vagyunk, hogy közös eseteinket a lehetőségeinkhez képest a megfelelő módon tudjuk kezelni. Dilemmáink esetén a dolgozók véleményét és tanácsait kikérve a legtöbb esetben segítséget és támogatást kapunk a munkánkhoz. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a gyermekjóléti szolgálat munkáját, hisz az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni. 2016-ben az írásbeli jelzőrendszeri jelzések száma összesen ***386*** esetben történt. A jelzőrendszerrel való kapcsolattartás formái: közös családlátogatás, írásos bejelentések, telefonos kapcsolattartás, személyes megkeresés.

A jelzőrendszerrel való kapcsolataink ***kölcsönösek és eredményesnek mondhatóak.*** Vannak intézmények, akikkel napi kapcsolatban vagyunk és azonnali intézkedést igénylő esetekben, telefonon tájékoztatjuk egymást. 2016-ban ***2 alkalommal*** került sor a ***„Találkozások"*** című jelzőrendszeri találkozóra, amelyen egy-egy alkalommal az azonos területen dolgozó szakemberek vettek részt. Sor került az aktualitások megbeszélésére és az egyéni problémákkal kapcsolatos konzultációra is a szakemberek és a családsegítők között.

3. A kialakult veszélyeztetettség kezelése, veszélyeztetettség megszüntetése

Ahhoz, hogy a veszélyeztetettség kezelését megkezdenénk, szükséges az okok feltárása.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat munkatársai között, illetve a Központ esetmenedzserei között szoros együttműködés zajlik, egymás jelzőrendszereként működnek és segítik egymás tevékenységét.

A Szolgálatnál 2016-ban **1142 fő jelent meg**, amelyből **293 fő gyermekkorú** (0-17 éves).

234 gyermekkel és családjával rendszeres a kapcsolattartás, ebből 115 gyermek a Központnál is nyilvántartásba van véve, hiszen esetükben már hatósági intézkedésre is sor került. A

családsegítők és az esetmenedzserek munkája egymásra épülő, egymást kiegészítő. Folyamatos a köztük való kapcsolattartás, hogy a problémák minél előbb rendeződjenek, a hatósági intézkedés megszűnjön és előbb utóbb a család önállóan, segítség nélkül boldoguljon.

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)		Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)	
	0-17 éves	18- éves	0-17 éves	18- éves
Életviteli	43	58	215	163
Családi – kapcsolati konfliktus	47	19	121	76
Családon belüli bántalmazás	4	9	4	16
Elhanyagolás	34	-	118	-
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	21		62	
Gyermeknevelési	40	33	178	77
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	20	-	103	-
Magatartászavar, teljesítményzavar	10	-	66	-
Fogyatékosság	3	2	29	22
Lelki – mentális	14	9	67	45
Egyéb egészségi probléma	0	1	7	27
Foglalkoztatással kapcsolatos	5	12	19	29
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	14	34	119	111
Ügyintézéssel kapcsolatos	0	5	49	63
Információkéréssel kapcsolatos	0	0	70	89
Összesen	**234**	**182**	**1165**	**718**

A klasszikusnak mondott családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat összeolvadásával a jelentkező problémák is átalakulóban vannak. Még inkább előtérbe kerülnek az életvezetési, gyermeknevelési, családi-, kapcsolati problémák, illetve hangsúlyos maradt az anyagi probléma. Az ellátottak száma éves szinten **1142 fő.** Ebből 502 fő estében egyszeri alkalommal történt segítségnyújtás, amely főként anyagi problémák megoldását segítette elő.

A Szolgálatnál megfordult ügyfelek között magas a munkanélküliek és inaktívak száma, bár a városban működő Közmunka program és a pályázatok keretében működő foglalkoztatás/képzés nagy arányban biztosít elhelyezkedési lehetőséget.

A támogatások igényléséhez rendelkezünk megfelelő nyomtatványokkal, és azok kitöltésében tevőlegesen is segítséget tudunk nyújtani. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az ellátások változásait is, az információnyújtás naprakészsége miatt. Ezért nagyon fontos, hogy

a hozzánk fordulóknak megfelelő tájékoztatást tudjunk nyújtani a gyermekvédelmi, szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról.
A nyilvántartásunk alapján kimutatható, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevő kliensek gazdasági aktivitását tekintve leggyakrabban álláskereső és inaktív személyekkel kerültünk kapcsolatba. A második nagy csoportot képviselik a munkanélküliek. A hozzánk forduló kliensekből eltartott gyermek és fiatalkorúak aránya alacsony, akikkel nagyrészt a szabadidős programok rendezésekor kerülünk kapcsolatba. Az aktív keresők, foglalkoztatottak (52 fő) is szívesen választják szolgáltatásainkat.

Az ügyintézések folyamán a klienseken kívül különböző szervezetekkel, hatóságokkal, szolgáltatókkal is kapcsolatba kerültünk (Békés Megyei Kormányhivatal, Békési Járási Hivatala Járási Munkaügyi Kirendeltsége, Békés Megyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, Magyar Államkincstár, Alföldvíz Zrt., EDF Démász, ENKSZ Észak-Dél Regionális Földgázszolgáltató, Pándy Kálmán Kórház szociális munkása, Békés Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve, Rendőrség, Oktatási Intézmények, Idősek Otthona, Gondozási Központ, Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Kábelszolgáltatók, Háziorvosok, Pártfogó felügyelő, Hivatásos gondnok, Magyar Máltai Szeretet Szolgálat, Vöröskereszt, Civil Szervezetek stb.)

Iskolai végzettség alapján a legtöbb ügyfél az általános iskola 8 osztályát végezte el, valamint valamilyen szakmával rendelkezik. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a legtöbb esetben nem piacképes szakmával rendelkeznek. A család összetétele alapján a házastársi, ill. élettársi kapcsolatban gyermekkel együtt élők azok, akik elsősorban megkeresik szolgálatunkat, de magas az egyedülálló igénybe vevők száma is. Sok esetben tapasztalható az elmagányosodás, a családok is úgy érzik, hogy csak magukra számíthatnak. A családok természetes támogató rendszere hiányos, ezért fordulnak a professzionális segítők irányába.

Prevenciós programjaink megvalósítása a Központtal összefonódva történik, hiszen közösek az elérendő célok (csellengés megelőzése, szabadidő hasznos eltöltése, tankötelezettség teljesítése stb.)

Adományok: Az esetkezelések között a juttatások is hangsúlyosak. A szolgáltatás keretein belül egyre nagyobb igény van a természetbeni segítségnyújtásra (ruhaadomány osztása, használt háztartási cikkek, bútorok közvetítése, tartós élelmiszer), szolgáltatások közvetítésére (telefonálás, fénymásolás, fax küldése). Egész évben érkeznek Szolgálatunkhoz, mind Intézményi, mind egyéni felajánlások. Mindent megtettünk azért, hogy minél több adományt tudjunk eljuttatni a rászorulóknak, így volt *élelmiszer, ruha, játék, és bútor stb., osztás*, ami megkönnyítette a nehéz körülmények között élő emberek mindenapjait. Intézményünk számára az év kiemelt időszakát jelenti a téli időszak és a Karácsonyi előkészületi idő. A téli hónapokban megkülönböztetett figyelmet fordítanak munkatársaink a hajléktalanokra, az idősekre, a rászoruló nagycsaládosokra és egyedülállókra. 2016 decemberében 5 megkeresés, állampolgári bejelentés érkezett, idős, magányos személyekkel kapcsolatban, akik napok óta nem mozdultak ki otthonukból, vagy vélhetően segítségre szorulnak. Minden esetben felkerestük a célszemélyeket és felajánlottuk segítségünket, konkrét lépéseket tettünk helyzetük javítása érdekében. Ezrek küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel.

Adósságkezelési Szolgáltatás: A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, eladósodott, de fizetőkészséget mutató családok adósságterheinek enyhítése és lakhatási feltételeik megőrzése, körülményeik javítása céljából adósságkezelési szolgáltatást és tanácsadást nyújtunk. Az adósságkezelési szolgáltatás adósságcsökkentési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll.
Az adósságkezelési Szolgáltatások igénybevétele között 2 évnek kell eltelnie, nem megfelelő együttműködés esetén a szolgáltatás megszűntetésre kerül, ezt követően pedig csak 4 év

múlva igényelhető meg újra. Újbóli Változtatásra 2015. március 1-től került sor. Az adósságcsökkentési támogatásra továbbra is az jogosult, akinek a közüzemi tartozása meghaladja az 50.000 Ft-ot és a 6 hónapot. Jövedelem határ egyedülállóknál 42.750 Ft, családosoknál pedig 28.500 Ft. A feltételekben is változás történt, mivel a tartozásnak az 50%-át az igénybevevő, 50%-át pedig az Önkormányzat állja. A támogatási összeg maximum 100.000 Ft lehet. További változás, hogy megszüntetés esetén 3 év elteltével lehet újra megigényelni az adósságcsökkentési támogatást, nem 4 év elteltével.
Kevesebben tudták már igénybe venni a megváltozott feltételek miatt ezt a típusú támogatást, de természetesen az is befolyásolja a kérelmek csökkenését, hogy a szolgáltatók nem várják meg a kifizetetlen számlák felhalmozódását, hanem kikapcsolást indítanak el. Az előző évekhez hasonlóan továbbra is kiemelkedőek a víz- és gáztartozások. Áramdíj tartozás esetén a Máltai Szeretetszolgálat pályázatán szoktuk az ügyfeleket pályáztatni, vagy a szegedi Védőernyő a Díjhátralékosoknak Alapítvány felé szoktunk pályázatot benyújtani, évről évre egyre nagyobb sikerrel.
2016-ben 41 fő (2015-ben *120 fő)* vette igénybe a szolgáltatást, ami az előző évekhez képest több mint 66%-os csökkenést mutat. Ez részben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat energiatámogatási pályázatának, illetve a városban egyre nagyobb népszerűségnek örvendő, számtalan családnál felszerelt, villany és gázszolgáltatók által igényelhető előrefizetős mérőóráknak köszönhetően figyelhető meg. **Az *új igénybevevők*** száma ebben az évben **19 fő** *(2015-ben 23 fő)* volt, de több régi ügyfélnek is sikerült újra megigényelni az adósságcsökkentési támogatást.
A villanydíj-hátralékkal rendelkezők száma nem kiemelkedő, mivel a *Magyar Máltai Szeretetszolgálat* az EDF DÉMÁSZ Zrt. Támogatásával 2016-ban ismét energiatámogatási pályázatot írt ki az áramszolgáltató szolgáltatási területén élő, szociálisan hátrányos helyzetű személyek/családok részére. A program célja a pályázók felhalmozott áramtartozásának rendezése széles körű együttműködések erejét felhasználva. Célja a kikapcsolt fogyasztók visszacsatolása a villamos-energiafogyasztásba, valamint hogy a támogatott fogyasztókat segítse abban, hogy elkerüljék a hátralék (újra) képződését. Többen a szociálisan hátrányos helyzetű, de hátralékmentes kategóriában indultak. Nyertes pályázatuk esetén a Szeretetszolgálat 15.000,-Ft-ot utalt részükre részletekben a DÉMÁSZ-hoz, előrefizetős óra esetén pedig 9.000 Ft-ot, mely jelentős segítséget jelentett, és a továbbiakban is a számlák időben történő rendezésére motiválta a fogyasztókat. Ez a pályázat lehetőséget biztosít azoknak is, akik nem jogosultak jövedelmük alapján az adósságrendezési szolgáltatásra. A pályázatban azonban nincs jövedelemhatár, és a hitelek, valamint egyéb rendszeres kiadások jelentős tehernek számítanak. Mindezt a Szeretetszolgálat figyelembe veszi. Illetve azoknak is segítséget nyújt a pályázat, akik a 24 hónapos várakozási idő miatt még nem férnek bele ismételten az adósságrendezésbe. Az ügyfeleket támogatjuk a pályázat beadásában, a tavalyi évben 126 (2014-ben 114fő) ügyfélnek sikerült *eredményes pályázatot* benyújtani. A pályázat benyújtásához elengedhetetlen a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat támogatási-, közreműködő nyilatkozata, melyben az ügyfél élet- és szociális körülményeit igazolja. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület *„Hálózat a közösségért 2015-2016"* pályázata 2016-ban is folytatódott. A 2015-es nyertes tender benyújtói ismét pályázhattak, de aki az előző évben hátralékos kategóriában indult, az a 2016-os évben csak hátralékmentes kategóriában indulhatott. Hátralékos kategóriában többnyire mindenki teljesítette az együttműködési kötelezettséget, sajnos volt, hogy így sem valósult meg az együttműködés.
Az adósságrendezést igénylő ügyfeleink esetében a tartozások a 2016-os évben már csak egy szolgáltatónál kerültek felhalmozásra. Sajnálatos módon, együttműködés hiányában, ***1 esetben*** **kellett *megszüntetni*** az ellátást, ez a tavalyi évhez képest /7/ javuló tendenciát mutat.

Önkormányzati segély: Intézményünk továbbra is végzi az önkormányzati segély előkészítési munkáit, mely formái vissza nem térítendő támogatás, illetve kamatmentes

kölcsön. A kérelmek száma az előző évekhez képest továbbra is növekedést mutatott. Önkormányzat segélyt eseti jelleggel, az alábbi formákban nyújt a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő családok, illetve személyek részére:
a) készpénzben,
b) természetben (közműtartozás esetén a közüzemi szolgáltatóhoz történő utalással, tartós élelmiszer formájában, tüzelőanyag formájában, gyógyszertámogatásként, az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként)
c) kamatmentes kölcsön formájában.
A kérelmek esetében megállapított jövedelem határ egyedülállónál 42.750 Ft, családosoknál 37.050 Ft/fő. A segély és kölcsön kérelmeket leginkább közüzemi számla elmaradások rendezésére nyújtják be, de egyre többen kérnek a megélhetéshez is segítséget.
2016-ban Intézményünkhöz előkészítésre benyújtott *önkormányzati segély összesen:1307 (2015-ben 1182 db).* Ez a tavalyi évhez képest 10%-os növekedést mutat.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ további szolgáltatásai közül főleg a Támogató Szolgálat tevékenysége terjed ki a gyermekekre. A tavalyi évben 7 fogyatékos gyermeket juttatunk el fejlesztésre a Napraforgó Gyógypedagógiai Központba, 3 gyermeket a békéscsabai Esély Pedagógiai Központba, 1 gyermeket a helybeli Bóbita Óvodába, valamint 2 gyermeket a helybeli Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumba szállítottak. Ezen kívül a hozzánk forduló fogyatékos gyermeket nevelő szülőket segítjük orvosi vizsgálatokra eljuttatni / Szeged, Budapest/.
A Család- és gyermekjóléti Szolgálat legnagyobb kihívásai a mélyülő szegénység okozta hátrányok, a gyermekek iskolai tankötelezettség teljesítésének hiánya, a motiválás - ami sokszor egyoldalú, szülői együttműködés híján-, valamint a 16. életévet betöltött fiatalokkal való szociális munka, akik már nem tankötelezettek, és valamilyen oknál fogva az iskolai kudarcok által negatívan befolyásoltak az iskolával, a tudással a teljesítménnyel kapcsolatos attitűdjükben. Az alacsony iskolai végzettségű szülők úgy vélekednek, hogy a jó tanulmányi eredmény nem záloga a későbbi boldogulásnak. Ők azok, akik számára a tanulás nem képvisel fontos értéket, igyekeznek az alacsonyabb iskolai fokozatokkal megszerezhető tudást azonnali jutalomra (gyermekük korai anyagi függetlenségére) váltani. Az egylépcsős társadalmi mobilitást feltételező, a sajátjuknál eggyel magasabb iskolafokozat megszerzését szeretnék gyermekeiknek. Az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek esetében ezen problémák gyakran tapasztalhatóak. A 16. életévet betöltött és már az oktatási rendszerben jogviszonnyal nem rendelkező gyermekek a Munkaügyi Kirendeltségnél munkanélküliként regisztrálhatnak, tanfolyamot elkezdhetnek, illetve dolgozhatnak is, amennyiben szakképzettség nélkül foglalkoztatják őket. Közmunkaprogramban nem vehetnek részt.

Intézményünk a 2016-os évben is igyekezett a honlapján hasznos információkat megjeleníteni, ami segíti a lakosság minél szélesebb körű elérését, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, tájékoztatás biztosítását. Mindösszességében elmondható, hogy személyi és tárgyi feltételeiben a Szolgálat a feladat teljes körű ellátására alkalmas.

II. Beszámoló a járási jelzőrendszeri tanácsadó 2016. évi munkájáról

A 2016. január 1-én hatályba lépett szabályozás számos új elemet vezetett be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. Az új szabályozás egyértelművé teszi, hogy a jelzőrendszer

egyetemes, amely kiterjed mind a gyermekekre, mind pedig a felnőttekre. A jogszabály kimondja, hogy minden szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie, a család-és gyermekjóléti központok járás szintű feladatrendszerében helyet kapott a jelzőrendszeri tanácsadói feladatkör meghatározása. Intézményünkben a jogszabályoknak megfelelően kijelölésre került mindkét személy. A **jelzőrendszeri felelősi** feladatokat **Kocsorné Kiss Katalin**, a **jelzőrendszeri tanácsadói** feladatokat **Pál Mariann** látja el.

Az észlelő-és jelzőrendszer működését, működtetését 3 dokumentum szabályozza, amelyek egymásra épülve rendszerbe foglalják a vonatkozó jogi és szakmai szabályokat:

- ✓ szakmai ajánlás (az észlelő-és jelzőrendszer működésének, működtetésének szabályairól rendelkezik)
- ✓ protokoll (az észlelő-és jelzőrendszer folyamatairól)
- ✓ szektorsemleges egységek elvek módszertana (a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányul)

A Család-és Gyermekjóléti Központ mindhárom dokumentum tartalmáról, a hatályba lépett jogszabályváltozásokról, az új dokumentációs rendszer elemeiről tájékoztatta a jelzőrendszeri tagokat, a témában több alkalommal sor került megbeszélésre, szakmai tanácsadásra. Megtörtént az együttműködés módjainak, szabályainak kialakítása. A jelzőrendszeri tagok, a gyermekekkel hivatásszerűen foglalkozó szakemberek segítséget kaptak abban, hogy képesek legyen feltárni a gyermekeket veszélyeztető tényezőket, az egyéneket, családokat érintő krízishelyzeteket, valamint információkat kaptak a jelzés megtételének lehetséges módjairól, a jelzés tartalmáról. Ismertetésre került az EMMI által, a jelzések megtételének használatára javasolt jelzőlap formai, tartalmi követelménye. Intézményünkben mind a jelzőrendszeri felelős, mind a jelzőrendszeri tanácsadó a szakmai ajánlásban, számukra kötelezően meghatározott feladatok, módszerek alapján végzik tevékenységüket. Minden jelzőrendszeri tagot írásban megkerestünk, feltérképeztük, hogy az egyes szolgálatoknak milyen szakmai segítségre van szükségük. A szolgálatokat tájékoztattuk a központ által működtetett speciális szolgáltatások tartalmi elemeiről, nyújtásának időkorlátairól, az elérhetőségről, a helyi biztosítás módjáról. Mind helyi, mind járási szinten sikerült hatékony munkakapcsolatot kialakítani a jelzőrendszer tagjaival. A járás területén működő jelzőrendszerek munkájának koordinálása folyamatosan megtörténik. A jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Az észlelő-és jelzőrendszer minden járási településen hatékonyan, eredményesen működik. A kisebb lélekszámú településeken figyelhető meg erősebb kohézió és aktívabb információáramlás a jelzőrendszeri tagok között.

Az NMr. 9. § (1) h) pontja kimondja, hogy a család-és gyermekjóléti szolgálat a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak. A jelentést írásban kell megtenni meghatározott szempontok figyelembevétele mellett. Intézményünk a járási települések szolgálataitól beérkezett jelzések fogadására e-mail címet hozott létre. A jelentés megküldésének határideje megállapodás alapján, minden hét keddi napja. A beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről a jelzőrendszeri felelős heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak. A jelzőrendszeri tanácsadó a beérkezett jelentéseket folyamatosan gyűjti, összesíti, és elemzi, melyről évente legalább egy alkalommal értékelést készít. Ez az elemzés, értékelés 2017. januárjában elkészült, melyet a jelzőrendszeri tagok, szakemberek minden járási településen a gyermekvédelmi tanácskozások keretén belül megismerhettek.

A 2016. január- 2016. december között beérkezett jelzések alapján az alábbiak állapíthatóak meg:

A hetente, e-mail-en beérkezett jelzésekről számokban:

- ✓ Békés: 211 db jelzés érkezett, amely 156 gyermeket érintett
- ✓ Mezőberény: 157 db jelzés érkezett, amely 122 gyermeket érintett
- ✓ Köröstarcsa: 11 db jelzés érkezett, amely 14 gyermeket érintett
- ✓ Murony: 5db jelzés érkezett, amely 5 gyermeket érintett
- ✓ Tarhos: 1 db jelzés érkezett, amely 1 gyermeket érintett
- ✓ Kamut: nem érkezett jelzés
- ✓ Bélmegyer: nem érkezett jelzés

A 7 településről összesen **386 db jelzés** érkezett, amely **298 gyermek**et érintett.

A jelzett probléma típusa:

- ✓ igazolatlan hiányzás: 185 eset
- ✓ elhanyagolás: 24 eset
- ✓ bántalmazás: 10 eset
- ✓ magatartásproblémák: 9 eset
- ✓ veszélyeztetettség: 8 eset
- ✓ lopás: 6 eset
- ✓ várandós kiskorú: 4 fő

A jelzést tevő:

- ✓ iskola: 219 esetben
- ✓ gyámhivatal: 60 esetben
- ✓ rendőrség: 17 esetben
- ✓ védőnő: 16 esetben
- ✓ óvoda: 11 esetben
- ✓ pártfogó: 13 esetben

A jelzéssel leggyakrabban érintett korosztály:

- ✓ 5-10 év közöttiek: 44 fő
- ✓ 10-15 év közöttiek: 119 fő
- ✓ 15 év felettiek: 80 fő

A járási településekről visszaérkezett adatlapok alapján megállapítható, hogy a gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák a következők:

- ✓ Egyre fiatalabb életkorban, egyre súlyosabb problémák ütik fel a fejüket
- ✓ Egyre jellemzőbb a kortársagresszió
- ✓ A kortárscsoportok negatív irányban történő befolyása domináns
- ✓ A devianciák egyre fiatalabb életkorban jelentkeznek
- ✓ Nő a szabálysértések, bűncselekmények száma
- ✓ Egyre több fiatal él valamilyen kábítószer fogyasztásával, ami nyílt titok
- ✓ Növekszik a fiatalkorú várandósok száma
- ✓ A csavargás, csellengés, iskolakerülés egyre nagyobb számban jelenik meg
- ✓ Jelentős mértékben nőtt az igazolt, és az igazolatlan hiányzások száma is
- ✓ A fiatalok sok esetben indokolatlanul fordulnak orvoshoz, elkerülve ezzel iskolába járási kötelezettségüket

- ✓ A szakképző iskolákban növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező lemorzsolódás, a tanulók motiválatlansága
- ✓ Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, magatartásproblémákkal küzdő gyermekek száma
- ✓ A pszichés problémával rendelkező gyermekek, fiatalok száma növekvő tendenciát mutat
- ✓ Megfigyelhető a szülők érdektelensége gyermekeik iskolai előmenetele tekintetében
- ✓ Jellemzőbb a szülőkre a megengedő, ráhagyó magatartás a gyermeknevelésben
- ✓ A szülőkre jellemzőbbé kezd válni az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal való együtt nem működés (nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják ki az orvos által felírt gyógyszert)
- ✓ Egyre több családot érint a létbizonytalanság, az anyagi problémák fokozódnak
- ✓ Halmozottan vannak jelen a szociális problémák
- ✓ Egyre több családban üti fel a fejét az alkoholizmus, és egyéb devianciák
- ✓ Nagy számban van jelen a családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása
- ✓ A higiénés problémák, és annak következményei egyre több családban megjelennek

Konklúzió

Emelkedő tendenciát mutat a gyermekekről, fiatalokról beérkezett jelzések száma. Legnagyobb számban az oktatási intézmények éltek jelzéssel. A legtöbb jelzés igazolatlan hiányzásról érkezett, de megfigyelhető, hogy folyamatosan nő a gyermekek elhanyagolása, bántalmazása, veszélyeztetettsége. Ezt a tényt alátámasztják a gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák, melyeket a járási települések tapasztaltak munkájuk során a tavalyi évben. A jelenleg fennálló problémák megoldására minden településen működő család-és gyermekjóléti szolgálat adekvát megoldásokat kínál, elakadás esetén a család-és gyermekjóléti központ szakmai segítséget nyújt számukra a jogszabályok, a protokoll, és a szakmai ajánlás együttes alkalmazásának igénybe vételével.

A beszámolóban részletezett feladatok szemléltetik a munka sokszínűségét. Bemutatásra kerül, hogy mind területileg, mind ellátandó klienskör tekintetében milyen széleskörű ellátást vagyunk kötelesek biztosítani. A 2016-os esztendő a napi munkavégzésen túl, az új rendszer felállításáról szólt, mely a kollégák és a vezetés részéről is hatalmas befektetéssel járt. A 2017. évben a megkezdett munkát és az újonnan kiépített rendszer működését kívánjuk optimalizálni. Megszerzett tapasztalatainkat szeretnénk beépíteni az elkövetkező munkavégzésbe. A munka jellegéből adódóan partnerségi viszonyunkat ápoljuk a járási településekkel, az ott tevékenykedő vezetőkkel és kollégákkal is.

Kérjük a Tisztelt Bizottsági Tagokat, valamint a Tisztelt Képviselő-Testületet beszámolónk szíves elfogadására!

Békés, 2017. május 10.

Tisztelettel:

Kádasné Öreg Julianna
igazgató

Fazekas Ágnes
Központ vezető